

Gouvernements hunn. Dorunner gekoppelt sinn also Kreditter, déi d'asiatesch Entwécklungsbank deene Länner gëtt. Ech mengen, dat ass e gudder Kritär fir se och selwer, déi aarm Länner, op hir eege Féiss stellen ze loossen.

Positiv, mengen ech, ass och bei der asiatescher Entwécklungsbank, an dat ënnerscheet se vläicht vun aneren, datt do Appels d'offres gemaach ginn un deene Lëtzebuerger Entreprises direkt kënnen en Intérêt hunn. Dat ass scho virduer ugeschwat ginn. D'Lëtzebuerger Économie profitéiert also och dovunner, op d'mannst eng Rei vu Betriber, déi an esou Länner wëllen aktiv ginn. Si kënnen an deem dote Wee och en Intérêt gesinn, quité datt dat net eis Haaptmotivatioun ass fir dat do ze maachen. Mä ech mengen Entwécklungshëllef kann a soll och do wou et méiglech ass de Lëtzebuerger Betriber eppes bréngen.

Eng lescht Remarque, déi ech géing wëlle maachen an déi mer och net oninteressant ze si schéngt ass déi, datt mer hei och fir e puer Lëtzebuerger d'Méiglechkeet schafe kënnen bei d'asiatesch Entwécklungsbank schaffen ze goen. Mir hunn dat mat négociéiert. Do gëtt et esou Quotaen, dat hu mer am Fong bei deenen aneren Entwécklungsbanken net. Mir sinn amgaangen dat genee ze kucken, mä dat wäert eppes fënn, sech Leit sinn, déi do kënnten eng Plaz kréien an ech mengen, datt dat eng flott Méiglechkeet ass fir jonk Leit, déi sech fir deen dote Secteur interesséieren, déi doranner eng Formatioun hunn, fir kënnen bei esou Entwécklungsbanken matzeschaffen.

Ech sinn am Numm vun der Regierung frou, datt hei an der Chamber dëse Projet schéngt eng unanime Zoustëmmung ze fannen. Et ass, wéi gesot, e wichtege Projet vun der multilateraler Entwécklungshëllef, dee complémentaire ass zu där bilateralen, déi mer all Joers hei, esouwuel bei der Erklärung iwwert d'Entwécklungspolitik, wéi och bei de Budgetsdebatten diskutéieren.

Ech soen lech merci.

M. le Président. - D'Diskusioun ass ofgeschloss a mir kommen zur Lecture vun den Artikelen vum Projet de loi 5105 a stëmmen driwwer of.

Lecture du texte du projet de loi (par M. Jean Spautz)

D'Artikelen 1 an 2 si gelies an ugeholl.

Mir stëmmen also elo of iwwert dee virleiende Projet.

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

Déi dofir si stëmmen mat Jo, déi aner mat Neen oder enthalte sech.

De Projet de loi ass eestëmmeg mat 58 Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui: Mme Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mme Marie-Josée Frank, MM. Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hupert, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Mme Fery Nicklaus-Faber, MM. Patrick Sarter, Marcel Sauber, Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling, Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helming (par M. Niki Bettendorf), Alexandre Krieps, Claude Meisch, Mme Maggy Nagel (par M. Emile Calmes), MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell, John Schummer et Théo Stendebach;

MM. Jean Asselborn (par M. Jeannot Krecké), Alex Bodry, Mme Mary Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch (par M. Alex Bodry), MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen (par M. Jacques-Yves Henckes), Fernand Greisen (par M. Aly Jaerling), Jacques-Yves Henckes, Aly Jaerling et Jean-Pierre Koepf;

MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss et Mme Renée Wagener (par M. François Bausch).

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Da komme mer zur Diskussioun vum Projet de loi 5073 iwwert d'Spideeler. D'Riedezäit ass nom Modell 2 festgeluecht. Et si schonn ageschriwwen déi Hären: Halsdorf, Di Bartolomeo, Bettendorf, Colombero an Huss.

D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorablen Här Marco Schroell.

6. 5073 - Projet de loi modifiant la loi du 21 juin 1999 autorisant l'Etat à participer au financement de la modernisation, de l'aménagement ou de la construction de certains établissements hospitaliers

Rapport de la Commission de la Santé et de la Sécurité sociale

M. Marco Schroell (DP), rapporteur. - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, de Projet de loi 5073 ass den 18. Dezember 2002 vum Gesondheitsminister Carlo Wagner an der Chamber deponéiert ginn. Et handelt sech heibäi ëm eng éischt Serie Ëmännerunge vum Finanzéierungsgesetz vum 21. Juni 1999, dat dem Stat d'Méiglechkeet gëtt d'Modernisatioun vun eise Spidolsinfrastrukturen zu 80% matzefinanzéieren. Den deemolege Projet stoung kuerz virun deene leschte Wahlen hei am Plenum zum Vote.

Dëst neit Finanzéierungsgesetz ass néideg ginn nodeem sech no an no erausgestallt huet, datt déi deemoleg Estimatiounen, dat ware 25 Milliarden aler Frang, also bal 620 Milliounen Euro, wat d'Besoinen vun deenen eenzelne Spideeler betrëfft, net un d'Realiteiten ugepasst waren a vill ze niddreg ausgefall sinn. Dëst zum Deel, well déi néideg Devisen a Pläng fir déi insgesamt 15 Projeten net genuch ausgeschafft waren, well verschidden Equipementer net virgesi waren, mä awer och well nei Besoinen an nei Contrainten entstane sinn.

Den neie Spidolsplang aus dem Joer 2001, deen dës Regierung élaboréiert huet, huet deene Realitéite Rechnung gedroen a sech de Besoinen vum Spidolswiesen alignéiert. De Projet de loi, dee mer hei wäerten ofstëmmen, gëtt der Regierung d'Méiglechkeet hiren neie Spidolsplang konkret an d'Praxis ëmzesetzen.

(M. Niki Bettendorf prend la Présidence)

Här President, et besteet effektiv en Nohuelbedarf wat modern Spidolsinfrastrukturen hei zu Lëtzebuerg betrëfft. De Projet de loi huet also als Objektiv dës Situatioun ze verbesseren andeems d'Zommen, déi de Stat deblockéiert fir d'Modernisatioun vun eise Spideeler, eropgesat ginn. Heivu concernéiert sinn op där enger Säit schonns fäerdeg Konstruktiounen, wéi d'Häerzfondatioun beim CHL, op där anerer Säit geplangten Etablissementer wéi zum Beispill déi nei Clinique Dr Bohler um Kierchbiereg.

Ier ech elo op den Detail vun deenen eenzelne Projete wëll agoen, wollt ech nach preziséieren, datt meng Donnéeën sech op den Dossier vun de Servicer vum Ministère de la Santé baséieren, deen de Rapporteur kuerzfristeg zur Verfü-

gung gestallt kritt huet an déi ech esou objektiv wéi méiglech hei resüméiere wäert.

Wéi eng Adaptatiounen gesäit den heitege Projet dann elo konkret vir? Insgesamt si fënnf verschidden Etablissementer betraff. Erlaabt mer hei vläicht méi an den Detail ze goen.

Fänke mer u mam Centre hospitalier. Den initiale Montant vu ronn 47,5 Milliounen Euro gëtt erhéicht an zwar ëm ronn 4 Milliounen Euro fir d'Modernisatioun vun der Maternité Grande-Duchesse Charlotte an ëm ronn 34,1 Milliounen Euro eleng fir d'Kannerklinik. Dee relativ héije Montant, dee fir d'Clinique pédiatrique virgesinn ass, ass net iwwerdriwwen. Hei ass den Nohuelbedarf besonnesch grouss. Déi relativ al Infrastrukturen, d'Kannerklinik ass 1966 opgaangen, mussen integral moderniséiert ginn.

Scho Mëtt den 90er Jore gouf eng Modernisatioun vun der Kannerklinik an d'A gefaasst. 1997 sinn dann 300 Milliounen aler Frang, dat si ronn 7,5 Milliounen Euro, am Regierungsrot festgehal ginn fir dës Modernisatioun am Kader vum Ausbau vum CHL, ouni datt awer dëse Chiffer op engem präzise Konzept baséiert hätt. An deene Joren drop ass regelméisseg dës Enveloppe eropgesat ginn, bis datt den Avant-projet détaillé elo vu ronn 43 Milliounen Euro zrëckbehalen ginn ass.

Virun deem grouse Käschtepunkt ass virun engem Joer de Projet erëm eng Kéier un d'Stocke komm, fir eng eventuell Alternativléisung a Form vun engem Neibau ze präfen. Schlussendlech ass awer d'Propositioun vun enger Modernisatioun vun der jëtzege Kannerklinik an den Neibau vun enger Maternité an e puer Joer zesummen als e Centre mère-enfant zrëckbehalen ginn.

Dat Konzept vum Centre mère-enfant beinhaltet déi funktionell an déi geographesch Zesummeleeung vun alle Servicer, déi sech ronderëm de Puppelchen dréien, vu senger Konzeptioun un iwwert d'Schwangerschaft bis zur Gebuert an och no der Gebuert. Dazou gehéieren d'Procréation médicale assistée, d'Médecine fœtale, d'Iwwerwaache vu Risikoschwangerschaften, den Diagnostik prénatal, d'Prise en charge vum Neigebuerenen, deem gesonden an deem kranken, deem ënnergeviichtegen an deem fréi gebuerenen an deem, deen eventuell muss operéiert ginn.

Dat Ganzt soll funktionéieren an engem Kader, dee wuel héich technesch ausgericht ass, mä wou d'Mamm an de Papp an d'Geschwëster, wou also d'ganz Famill an engem convivialen Environnement voll ka mat abezu ginn. Déi moderniséiert Kannerklinik, déi elo etappeweis an dräi bis véier Joer fäerdeg soll sinn, ass also deen éischten Deel vun dësem Konzept Centre mère-enfant.

Um Rez-de-chaussée entsteet eng riseg Plattform fir déi ambulante Betreuung vun deene Klengen, sief et fir d'Urgencen, sief et fir déi, déi net ugemellt kommen, sief et fir déi programméiert Consultatiounen. Donieft entsteet eng Unitéit vun zéng Plazen Hôpital de jour, wou d'Kanner moies kommen an owes erëm heemginn no enger kuerzfristeger Beobachtung oder enger diagnostischer Prise en charge.

E kannergerechte Plateau médico-technique mat performanten Apparaturen compléiert dës Infrastruktur fir zum Beispill Häerzkrankheiten oder neurologesch Entwécklungsstéierungen an esou weider fréizäitig ze erkennen an ze behandelen.

Um éischte Stack entsteet eng Unité d'hospitalisation médico-chirur-

gicale fir grouss Kanner an eng fir kleng Kanner an dann de Service national de néonatalogie intensive an am selwechten Trakt eng Unité de soins intensifs fir déi méi grouss Kanner. Um zweete Stack gëtt eng Kannerpsychiatrie installéiert mat engem ambulanten an engem stationären Trakt. Spillzëmmeren, e Schoulsall, d'Physiothérapie an eng Cafeteria ginn och net vergiess.

Här President, Dir wësst jo, datt eng Gesellschaft dru gemooss gëtt wéi se hir eeler awer och hir jéngste Matbiereger versuergt. Wat déi heiteg Maternité Grande-Duchesse Charlotte ubelaangt, esou erlaabt dëst Finanzéierungsgesetz eng Mise en sécurité provisoire. Eng definitiv Sanéierung vum ganze Gebai zu Spidolszwecker ass awer net méi méiglech, esou datt à la longue dësen architektoneschen interessante Bau zu administrativen oder ambulanten medezineschen Zwecke genotzt gi wäert, deen Dag, wou déi nei Maternité funktionäreg ass.

Ze erwähnen ass awer, datt an dësem Gesetz d'Realisatioun vun engem FIV-Laboratoire, dat heescht vun engem Laboratoire de fécondation in vitro virgesinn ass. Dëse FIV-Laboratoire gëtt den Zentrum vun engem Service de procréation médicale assistée, deen et de concernéierte Koppelen hei zu Lëtzebuerg erlabe wäert eng Prise en charge ugebueden ze kréien an net méi dee lange Wee an d'Ausland maachen ze mussen.

Här President, eng weider finanziell Hëllef an dësem Gesetz ass virgesi fir d'Häerzfondatioun, dat heescht den Institut national de chirurgie cardiaque et de cardiologie interventionnelle, kuerz INCCI genannt. Hei geet et ëm d'Régularisatioun vun engem bekannten Dépassement vun der Enveloppe vun 1999, bedingt duerch Fräen, déi deemools net berücksichtegt goufen. Den initiale Montant, dee fir de Bau vun dësem Institut virgesi war, dat heescht ronn 4,9 Milliounen Euro, gëtt deemno ëm ronn 3,3 Milliounen eropgesat.

Ëmmerhin ass ze soen, datt den INCCI elo genee zënter zwee Joer funktionéiert mat engem allgemeng unerkannte Succès. A tel point, datt nëmmen ee Joer no der Ouverture schonn eng Vergrößerung vun de Raimlechkeeten ugefrot gouf.

Här President, d'Modernisatioun vun der Fondation Norbert Metz, Clinique d'Eich, kascht och méi wéi 1999 geschat gi war, notament weinst neie Sécherheetsbestimmung vum der ITM, awer och weinst neie Konzepter wéi zum Beispill d'Transformatioun vum fréiere Schwësterenhaus an e Centre de sénologie, dat heescht eng Infrastruktur fir den Diagnostik vu Broschtkrankheiten. Dëse Projet ass besonnesch interessant, well en à l'écart läit vum normale Spidolsbetrib a fir Fraen, déi jo meeschtens net krank sinn, de richtige Kader fir eng preventiv Ënnersuchung schaaft.

Fir d'Modernisatioun vun der Eecher Klinik waren à l'origine ronn 12 Milliounen Euro virgesinn. Elo solle ronn 7,4 Milliounen dobäikommen. Hei feelt iwwregens e Saz a mengem schréftleche Rapport ënnert dem Punkt 2.3b, wou steet: «A cet effet, le montant prévu pour la modernisation de la Clinique d'Eich est augmenté d'un montant qui ne peut dépasser 4.598.559 €.» Do misst dobäikommen: «Par voie d'amendement gouvernemental ce montant est porté à 7.416.661 €.» Am definitiven Document parlementaire wäert dëse Saz och figuréieren.

Ze erwähnen ass nach, dass d'Clinique d'Eich zesumme mam CHL dëser Deeg eng Konventioun wäerten ënnerschreiwen, wou déi zwee Etablissementer d'Zesummeleeung vun all hire medezineschen a flegereschen Aktivitéite beschléissen an domat e Groupement hospitalier vu 640 Better realiséieren.

Här President, nodeems an deenen nächste Wochen dat neit Spidol um Kierchbiereg, d'FFE, dat heescht d'Fondation François-Elisabeth opgeet, erlaabt dëst Gesetz och dee leschten Deel vum Kierchbiereger Komplex ze realiséieren, dat heescht den Neibau vun der Clinique privée Dr Bohler. Am 99er Finanzéierungsgesetz war ledeglech e Subside forfaitaire virgesinn an et ass eréischt duerno, datt den Avant-projet sommaire an zum Schluss den Avant-projet détaillé deen definitive Coût festgeluecht huet. Fir den Neibau vun der Clinique Dr Bohler um Kierchbiereg sollt de Stat laut dem 99er Gesetz 13,9 Milliounen Euro matfinanzéieren. Dazou sollen elo nach eng Kéier ronn 3,5 Milliounen Euro dobäikommen.

An der Clinique Dr Bohler entsti sech Kreessäll, een Operations-sall fir Césariennen, zwee Operationssäll fir gynäkologesch Agréfer, eng Pouponnière an 68 Better fir Fraen a Mammen, dovun 44% Eebettzëmmeren, en plus vu 4 Places de jour.

Eng Section de néonatalogie non intensive ass virgesinn am Kader vun der Pédiatrie am Hôpital du Kirchberg un dat d'Maternité Dr Bohler jo ugedockt gëtt. Ze notéieren ass nach, datt zënter September 2002 de Statut juridique vun der Clinique Dr Bohler geännert huet am Sënn vun enger Société anonyme, wou d'Fondation François-Elisabeth mat dru bedeelegt ass.

Här President, de Centre national de radiothérapie François Baclesse beim Escher Spidol ass dee leschten Etablissement, dee vun dësem Gesetz profitéiert. Hei geet et ëm en neie Projet, deen tel quel net am Gesetz vun 99 virgesi war an deen d'Extenssioun vun de Gebailechkeeten virgesäit. Déi néideg Vergrößerung soll mat ronn 19,2 Milliounen Euro matfinanziert ginn. De Centre Baclesse huet 1999 seng Dieren opgemaach mat zwee Accélérateuren, déi op e Volume vu Patiente baséiert waren, dee sech als staark ënnerschat erwisen huet. Schon 2001 goufe ronn 800 Patiente behandelt, wat e Maximum duergestallt huet a vill Leit mussen zënterhier erëm an d'Ausland iwwerwise ginn.

De Centre Baclesse proposéiert eng Extenssioun ze schafe fir zwee supplémentaire Accélérateuren ze installéieren, een elo direkt an ee méi spéit, fir am Joer 2010 eng Populatioun vun 710.000 Persounen, dovunner 480.000 zu Lëtzebuerg an 230.000 an der Groussregioun, behandeln ze kënnen. Dëse Projet d'extension berücksichtegt déi demographesch Entwécklung awer och déi steigend Heefegkeet vu radiosensible Kriibskrankheiten. De Projet soll zesumme realiséiert gi mat der Extenssioun vum Service des urgences vum Hôpital de la ville d'Esch.

Här President, an der Santéskommissioun ass mat Zefriddenheet festgestallt ginn, datt d'Regierung vill Wäert op d'Modernisatioun vun eiser Spidolsinfrastruktur leet. Insgesamt kommen eleng, wat déi heiteg fënnf Projete betrëfft, bal 72 Milliounen Euro par rapport zu der Finanzhëllef vum 1999er Gesetz dobäi. Et wäert awer net bei dësem heitege Projet de loi bleiwen. E weidert Finanzéierungsgesetz, wou et ëm aner Projete wéi deen neie Spidolskomplex um Kierchbiereg, déi nei Clinique St Louis zu Ettelbréck an de Reha-zenter um Kierchbiereg geet, soll deemnächst déposéiert ginn. Och hei si weider Investissementer noutwendig am Sënn vun engem qualitativ héichwäertege Spidols-wiesen.

Ech soen lech merci.

Une voix. - Très bien.

M. le Président. - Merci, Här Schroell. Den éischten ageschriwwene Riedner ass den Här Jean-Marie Halsdorf. Här Halsdorf, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, nodeem hei an der Chamber, et war den 20. Mee 1999, e Peloton vu 15 Bauteprojete vu Spideeler op de Wee gaangen ass, ech schwätzen also hei vum éischte Finanzéierungsgesetz, ass deemools gefaart gi 15 Baute géife parallell an zesumme lafen, esou datt se mateneen ukéimen, wat finanziell Enkpäss mat sech bruecht hätten.

Déi Iddi, fir dass déi 15 Projekte mateneen ukéimen, stoung am deemolegen Avis vun der UCM. Haut wësse mer, dass déi Ängschten net berechtigt waren, an dass et net esou ass. Verschidde Riedner wollten deemools schonn entweder guer net an der Chamber ofstëmmen, besonnesch aus juristesche Considérations eraus, an anerer wollten zwee Pelotone maachen, ee mat siwe Spideeler an ee mat aacht Spideeler.

Haut kann ee soen, si alleguer op den Instanzewee ze schécke war sécherlech keng falsch Entscheidung an dëst besonnesch och am Intérêt vun der Entwécklung vun eiser Spidolslandschaft. D'Bauprojeten hunn nämlech net d'selwecht évoluéiert, dat kann een haut feststellen, esou wéi deemools déi eenzel Bauprojeten avancéiert sinn. Verschiddener si gutt virugaangen an anerer net esou gutt. Huelen ech de Centre hospitalier oder den Hôpital de la ville d'Esch, dann hunn dës normal évoluéiert. D'Clinique St Louis vun Ettelbréck mécht deemnächst hir Dieren op. Dëse Projet ass also och gutt weidergaangen. De Kierchbierger Projet François-Elisabeth ass, géif ech soen, besser virukomm, well hie war deemools net am éischte Peloton, an do solle jo och d'Dieren elo am Juli opgoen. D'Eecher Klinik huet nach méi schnell geschafft, well hire Projet ass haut och schonn hei an der Chamber. Datselwecht géllt fir d'Klinik Dr Bohler, déi mer och an dësem Finanzéierungsgesetz erëmfannen.

Et gétt awer aner Projeten, déi net esou gutt avancéiert sinn, an ech wëll kuerz op déi agoen. Ouni wëllen ze polemiséiere muss een awer feststellen, datt de Rehazenter zrëckgefall ass an där ganzer Planung. Dat soll een zwar net als besonnesch dramatesch gesinn, well dëse Projet ass trotzdeem schonn, et muss ee sech et virstellen, 22 Joer al.

Fir d'alleréischst ass 1981 d'Iddi komm fir e Rehazenter ze bauen, an zwar fir zu Hamm. 1986 huet de Benny Berg gemengt, datt dësen Zenter misst op Mondorf-les-Bains kommen. 1993 ass d'Décisioun komm fir dësen Zenter op Diddeleng ze setzen. 1996 an dat berühmte Frankelach, wou mer scho vill hei an der Chamber driwwer diskutéiert hunn. 1997 ass d'A.s.b.l Rehazenter gegrënnt ginn. Et ass e Cahier des charges gemaach ginn an et ass e Marché négocié gemaach ginn am Kader vun den Aarbechten. Iwwert d'Gesetz vum 21. Juni 1999 sinn 38 Milliounen Euro engagéiert gi fir dëse Projet ze realiséieren.

Et ass e Moratoire komm an am Oktober 2000 ass en neie Site um Kierchbierg festgehal ginn. Et ass festgestallt ginn, datt dat Engagement, dat d'A.s.b.l. gemaach hat iwwer e Marché négocié, misst zrëckgesat ginn. De Ministère des Travaux publics huet drop opmierksam gemaach, datt dat incompatible wär mat der europäescher Législation.

Et ass also esou, datt den 22. Dezember 2000 d'Regierung eng nei Prozedur festgeluecht huet an och de Wëllen zrëckbehalen huet fir weider mat der A.s.b.l. Rehazenter ze schaffen. Dat si Fakten, an ech wollt se einfach emol eng kéier esou brénge fir ze weisen, datt dat heiten en Dossier ass, wou mer onbedéngt, Här Minister, haut scho wa méiglech, Opklärung musse kréien.

Ech begréisse perséinlech, wéi och d'Membere vun der Kommission, datt de Rapporteur gesot huet, datt deemnächst dee Projet géif déposéiert ginn, an datt dann de Rehazenter soll Partie intégrante vum Peloton sinn. Ech wënsche mer dat, mä et stinn nach Froen op.

Ech wollt och kuerz op déi Froen agoen, déi notamment an der Commission de l'exécution budgétaire opgeworf gi sinn, Froen iwwert dës Adjudication, wéi dat gekläert soll ginn. Et ass dozou en Avis gemaach ginn. Wien ass do schëlleg? Wien ass net schëlleg? Kloer ass, datt 1997 den deemolege Gesondheitsminister, den Här Lahure, de Feu vert ginn huet fir dësen Dossier, an do muss een elo kucke wéi mer do erauskommen. Ech géing mer allzäit wënschen, am Sënn vun der Medezin, am Sënn vun Patient, am Sënn vun eise Gesondheetssystem, datt dësen Dossier, wat dee Punkt ugeet, schnellstens kéint liquidéiert ginn, grad esou wéi d'Fro vum Site. Et steet de Moment nach ëmmer am Spidolsplang e misst op Diddeleng kommen, e kënnt awer elo op de Kierchbierg.

Ech wier frou, Här Minister, wa mer kënnte Prezisiounen vum lech kréie wéi Der dësen Artifice geléist hutt oder ob dee vläicht net existéiert an ech dat falsch interpretéieren. Wéi deem och ass, mir schéngt et, an ech mengen eis alleguerten heibannen, datt no 22 Joer dëse Projet endlech muss ficeléiert ginn, esou wéi aner Projeten och ficeléiert ginn.

Här Minister, ech wär frou, wann Der herno kuerz kéint op dësen Dossier agoen, well an engem aneren Dossier, an dat ass justement dee vun der Kannerklinik, ass gutt Aarbecht gemaach ginn, wat ech ganz kloer soe muss. Do war bis 1999 net vill virgesinn, just e Forfait, deen am Finanzéierungsgesetz stong an do hutt Dir, Här Minister, eng gutt Aarbecht gemaach, well Dir hutt elo e Plang virleien 1:100 mat engem CPH-Avis. Et ass eng gutt Saach an do kënne mer lech nëmmen dofir félicitéieren.

Et gétt awer nach aner Bauprojeten, an do wëll ech kuerz op een agoen, wou mer dëser Deeg e Bréif kritt hunn als Membër vun der Kommissioun vun der Direktioun vun der Zitha-Klinik, déi och feststellen, datt am Fong geholl hire Projet, wéi si en an d'CPH eraginn hatten, net géif deem entspreche wéi d'Autoritéit sech dat virstellt. Duerfir misst eng Rezentriierung stattfannen, an déi soll dann och deemnächst kommen. Ech stelle mer d'Fro wéi esou eppes méiglech ass, datt e Projet bis an d'CPH geet, an datt dann op eng kéier do fundamental, géif ech soen, Divergenzen oder wierklech grondsätzlech Problemer opkommen. Ech géing mer wënschen, datt een och do géif schnellstens weiderkommen.

Stéchuert CHNP, Centre hospitalier neuropsychiatrique vun Ettelbréck, dat ass och en Dossier, deen 1993 ugaangen ass mat der Dezentralisation iwwert d'Häffner-Studie. Do si mer jo gutt weiderkomm an deem Sënn, datt mer deemnächst hoffentlech eng Dezentraliséierung kréien. Déi soll jo zu Nidderkuer sinn, awer dat Ganzt huet zéng Joer Zäit kascht.

An nach e Stéchuert, wat mer alleguerten an den Oueren hunn, dat ass dat vum Laboratoire national de santé. Dëst soll e Centre de référence ginn. Här Minister, wou ass dësen Dossier drun? Et wär gutt, wann Dir eis och do kéint haut Opklärung driwwer gi wéi konkret dëse Gesetzestext ausgesoll. An nach e lescht Stéchuert, an do ass den Här Huss bestëmmt frou, wann ech dat soen, datt ass den Émweltzenter. Et héiert een och näischt méi vun deem. Et wär flott, wa mer kéinten am Kader vun dëser Diskussioun och dës Strukturen an der Spidolslandschaft positionéieren, datt mer wësse wéi et weidergeet.

Et kommen ëmmer nees nei Momenter derbäi an en neit Element zum Beispill ass déi Ausso vum Statsminister beim Etat de la nation, fir d'Palliativmedezin an deenen nächste Joren auszebauen. Hei si ganz kloer och strukturell Elementer eng Viraussetzung fir esou en Ausbau. Hei ass et natierlech schwéier finanziell ze cadréieren, mä et gesäit een awer an esou engem kuerze Bilan, wann een en no evolutiv zäitleche Kritäre mécht, datt dee ganz komplex ass, an dee weist och d'Komplexitéit vum ganze Secteur.

Mir hunn also fest Prozedurregelen, dat ass och gutt esou, an trotzdeem évoluieren déi eenzel Projekte verschidden. Et kommen neier bäi wéi d'Palliativmedezin. Mir hunn also eng Eegendynamik an dëser ganzer infrastruktureller Problematik an déi ass net absolut an der Zäit kontrolléierbar an duerfir musse mer um Ball bleiwen, an dat kënne mer, wa mer zesummen um selwechte Strang zéien, och errechen.

De Projet de loi vun deem mer haut schwätzen huet awer e ganz anere Kontext wéi dat Finanzéierungsgesetz vun 1999. Mir bewegen eis hei an engem kloer legale Kader. De Minister gétt jo seng Autorisation eréischt wann den Avis vun der CPH virläit, an da kann déi finanziell Hëllef eréischt kommen. Et muss een och feststellen, dass dee Secteur sech berouegt huet. En ass méi transparent ginn an dat ass ganz kloer e Mérite vum Gesondheitsminister.

Deemools gong et sécherlech drëm déi berühmt Comptes bloqués ofzeschaffen. Déi waren nach Emanatioun vun der Dysfonctionnementsaffär vum Gesondheitsministère aus dem Joer 1998. Dat huet deemools vläicht eng gewëssen Onrou bruecht, haut hu mer e Spezialfong fir Spidolsinfrastrukturen, esou datt d'Faite kloer do leien. Juristesche werft dëse Projet de loi och keng Froen iwwert d'Legalitéit op, well jo och elo de Spidolsplang als solche gesetzlech existéiert.

D'Genehmegungsprozedur, wat de finanziellen Engagement duerch eng Décision ministérielle ugeet, ass méiglech wann d'CPH aviséiert. Dat hu mer fir all Projet, deen hei an d'Chamber kënnt, mä trotzdeem steet nach eng Fro am Raum, déi och schonn e puermol hei opgeworf ginn ass, déi vun den Normen.

Wéi ass et mat där Problematik? Déi soll jo iwwer e Règlement grand-ducal geléist ginn. Dës Problematik huet sécherlech keng grouss Influenz op de Baukäschtpunkt, mä trotzdeem, wa mer wëssen, datt am Ausland och Normen existéieren, déi deelweis an eis Modeller hei zu Lëtzebuerg afléissen, wier et awer net schlecht, wann een hei schnellstens kënnt légiféréieren an e Règlement grand-ducal erabrénge.

Dann hu mer déi Iddi, déi och scho vill diskutéiert ginn ass, vu 5 akute Better op 1.000 Leit an eise Spidolssecteur. Dëst geet op eng Constatation vun der SEMA aus dem Joer 1990 zrëck an och op eng éisträichesche Etüd, déi kierzlech jo gemaach ginn ass, déi déi éischt confirméiert, mä trotzdeem gétt vu Surcapacité de lits aigus geschwat. Do muss ee sech awer, wann ee sech mat där Fro beschäftegt, dräi Froen stellen: Wéi ass et méiglech, datt et trotzdeem nach ëmmer vill Leit gétt, déi een uschwätzen a soen si géife keen Einzelzimmer kréien an engem Spidol, obschonn, an dat muss een och feststellen, d'Fleegefall manner an de Spideeler hébergéiert gi wéi bis elo, an obschonn d'Durée de séjour...

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Si ginn erausgekiert oder net?

M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).- Här Di Bartolomeo, dat weess ech net.

...an de Spideeler zrëckgaangen ass? Dofir géif ech mengen, dës prinzipiell Limitation, well se Froen opwerft, géif Sënn maache fir eng prezis Analys, fir genau festzestellen firwat dës Situation esou ass, a wann de Volleksmond dat esou seet, ob dat wierklech esou ass. Dës Démarche muss prioritär sinn, well mir op där anerer Säit wëssen, datt d'Cotisatioun, no der Regierungsausso vun eise Statsminister, net solle gehéicht ginn, also musse strukturell Elementer a Betruecht gezu ginn, fir effikass a präisgënschteg ze schaffen. Dofir och dës Analys.

Et schéngt mir awer esou ze sinn, wéi wann dës 5 pro 1.000 weider Bestand wäerten hunn an Zukunft, well mer soss deen héijen a villsäitege Leeschtungsstandard am Gesondheitsberäich net kënnen halen, a grad d'Spidolsinfrastrukturen sinn e bedeutend Element an enger qualitativer Gesondheitspolitik. Mir brauchen eng konsequent, eng gutt iwwerluechten a wäitsiichteg Politik beim Bau vun eise Spidolsinfrastrukturen.

Et muss kloer sinn, wie wat kritt u medezineschen Infrastrukturen, an dëst muss novollzéierbar an transparent sinn. Net jidderee kann absolut déiselwecht Strukture kréien. De Spidolsplang weist jo hei de Kader, mä op deenen eenzelnen Niveauen a Sitë muss d'Gläichbehandlung am Sënn vu Chancëgläichheet gëllen. Nëmme esou kréie mer keng Zwouklassemmedezin. Duerch esou eng Approche behalen déi eenzel Haiser eng gewësse Gestaltungsfräiheet, déi awer esou muss sinn, datt se an der Complémentaritéit zu de medezineschen Leeschtungen an der Region an am Land steet.

Et muss eng Zesummenaarbecht entstonen tëschent deenen eenzelnen Haiser, well si garantéiert e rationellt Schaffen. Dofir muss och déi finanziell Ennerstëtzung, déi iwwert dës Gesetzesprojeten, déi elo haut do sinn an nach kommen, zäitlech a qualitativ equivalent si fir e wichtege Partenariat tëschent allen Haiser an eise Land ze garantéieren.

D'Projeten, déi an d'Chamber kommen, mussen déiselwecht Prioritéit kréien, soss kréie mer eng Médecine à deux vitesses, och Projeten, wou keng Nimm néierens bis elo genannt sinn, wéi zum Beispill d'Clinique Ste Marie, d'Zitha-Klinik, déi reklaméiert hunn, den Hôpital de la ville de Dudelange oder och den HPMA. Esou e ganzheetlech Konzept setzt natierlech viraus, datt eis Gesondheitspolitik national muss organiséiert ginn. Déi lokal Spezifitéitë mussen nom Subsidiaritéitsprinzip a Betruecht gezu ginn. Am Lëtzebuurger Modell bleift d'UCM natierlech eng zentral Figur. Hire Rôle ass en integrativ strukturellen. D'UCM erméiglecht eng Vernetzung vun eenzelnen Elementer an eise Gesondheitsberäich. Bei gesondheitspoliteschen Décisiounen géllt de Rôle vun der UCM éischter als e begleedenden.

Mir haten och 1999 gefaart mir géifen duerch iwwerregional Auswierkungen am Gesondheetssystem Problemer kréien, besonnesch nom Decker-Kohl-Uerteel. Bis dato ass hei näischt Émwerfendes ze mellen, mä et heescht awer um Ball ze bleiwen an iwwerregional Zesummenaarbecht, wéi se schonn am Klengen a punktuell existéiert, auszebauen. Esou eng Démarche kann och käschtespuerend sinn a wäert et och sinn, wa se gutt organiséiert ass.

Wann ech dëse Projet de loi elo finanzpolitesch kommentéieren, da fällt mäin Uerteel ganz kloer positiv aus, well d'Finanzéierung geschitt

jo iwwert de Spezialfong vu Spidolsinfrastrukturen duerch budgetär Dotatiounen. Och iwwert d'Gesetz vun den Excédents a Recettë vum Exercice 2001, dat mer jo iwwermuer hei an der Chamber stëmme wäerten, gétt et méiglech 40 Milliounen Euro, dat sinn 1,6 Milliarde Lëtzebuurger Frang, an dëse Spezialfong ze speisen. Duerch esou Mechanismen a Méiglechkeete gétt et am Fong geholl méi finanziell Flexibilität an de finanziellen Engagement bleibt doduerch iwwersiichtlech.

Beim Projet als solchen, dee jo den 18. Dezember 2002 déposéiert gouf an haut schonn ofgestëmmt gétt – et gouf also schnell geschafft – wëll ech mech wierklech ganz dem mëndlechen a schrëftlechen Rapport vun eise Här Rapporteur ralliieren an him félicitéiere fir déi gutt an exhaustive Aarbecht, déi hie gemaach huet. Dat war ganz korrekt an och ganz transparent, géif ech soen, an déi Leit, déi den Dossier gelies hunn, hu Versteesdemech fir déi Méiausgaben.

Et ass en décke Batz. Et si méi wéi 161 Milliounen Euro. Dat ass scho ganz vill, dat si 6,4 Milliarden aler Frang. Et muss ee soen, all fënnf Projeten, déi hei am Fong geholl refixéiert ginn, dat ass richtig esou, an och dem Statsrot seng Aarbecht wat de synopteschen Tableau ugeet war gutt an dat soll een och hei ervirhiewen. Dofir ass et och ganz kloer, dass d'CSV wäert zu dësem Projet hiren Accord brénge.

Bei deene fënnf Projekte si jo d'Clinique Dr Bohler an d'Clinique d'Eich, déi nach net esou wäit entwéckelt ware beim leschte Finanzéierungsgesetz, esou dass et normal ass, dass een hei nostëmmt. Den CHL huet d'Kannerklinik an d'Maternité bäikritt, wat iwwerfälleng war, wat eng richtig Démarche ass, an och Radiotherapie muss méi grouss gemaach ginn, wat ze begrëssen ass. Schliesslech ass d'Häerzchirurgie elo fäerdeg ginn. Dofir ass dee Käschtepunkt och ze verstoen, an dee soll jo nach méi grouss ginn.

Déi eenzeg Fro, déi ech mer nach stellen, ass déi vun der ITM an dësem ganzen Dossier. Dofir meng Fro un den Här Minister: Hunn dës méi streng Oplagen, wéi se am Rapport an am Gesetz stinn, och op aner Projeten en Effet? Fanne mer déi do erëm? Well aus deene Considérations eraus géifen dat alt nees méi Ausgabe ginn.

Kloer ass wat d'ITM ugeet, dass am Virfeld besser zesummege-schafft muss ginn. Dat soll jo och de Fall sinn de Moment. Et muss e systematesche Modus Vivendi fonnt gi vun Zesummenaarbecht an et därefen net ëmmer nees nei Fuerderunge kommen. Mir sollen also hei d'Ham net an der Mëllech kachen.

Als Konklusioun géif ech mengen, dass dëse Projet eng logesch Konsequenz ass vun der viregter Regierung an d'Finanzéierung am Spidolssecteur definéiert. Dës Démarche beweegt sech an engem kloer definéierten an transparente finanziellen Kader, a mir brauchen och an dësem Secteur eng kloer a konsequent Démarche. Mir musse eis Strukturen am Gesondheitsberäich a besonnesch am Spidolssecteur fit halen. Net nëmmen nom Prinzip „qui trop embrasse, mal étreint“ musse Prioritéitë gesat ginn, well kloer ass, all Leeschtung huet säi Präis an eis finanziell Mëttele si limitéiert.

Déi nächst Pelotonen also, déi hei an d'Chamber komme mat deenen anere Kandidaten, wann déi an der Course sinn, mussen och schnellstens an dësem Haus hei passéieren. Si kënnen net alleguer mateneen a si wäerten och net alleguer mateneen finaliséiert ginn.

De Minister sollt am Interessé vum engem néideg homogene Spidolssecteur déi eenzel Dossierer, esou wéi se vun der CPH aviséiert ginn,

schnellstens an dat legislatiivt Rad abannen. An och d'CPH soll sech an esou enger Démarche der Wichtigkeet vun hirem Rôle bewusst ginn an alles maache fir garantéiert medezinesch Leeschtungen an dësem Secteur ofzesécheren.

All dës Iwwerleeunge geschéien am Kontext vun enger kurativer Medezin, dat heescht, mir hunn hei zu Lëtzebuerg, besonnesch an dësem ganze Secteur, Héchstleeschtinge fir déi finanziell Kotisatioun, déi den Eenzelnen tätegt. Dofir wëll ech och ofschléissend nach eng Kéier am Sënn vun enger dynamescher Gesondheitspolitik net nëmmen op déi kurativ, mä och op déi preventiv Medezin hiweisen, well grad do ass et méiglech käschtespuerend Resultater ze kréien an dofir däréif dës preventiv Medezin net vernoléisseggt ginn, fir dass mer kënnen héich Leeschtunge weider am Gesondheitssektor ofsécheren.

Mir brauchen eng richteg Action santé publique, an ech wëll do nach eng Kéier hei un eng interessant Publikatioun erënnere vum Gesondheitsministère, dat berühmte Wäissbuch, de Livre blanc: Santé pour tous. Dës Publikatioun huet elo schonn e Jorzéngt um Bockel. A wann ee weess wéi dynamesch dëse Gesondheitssektor ass, géif ech soen, dës Publikatioun ass net vu gëschter, mä scho bal vu virgëschter. A wann ee weess, dass eng wichteg Feststellung, déi am Wäissbuch steet, déi ass: „Le Livre blanc servira à l'orientation de nos efforts pour conserver aux Luxembourgeois leur bien le plus précieux, une bonne santé“. An ech wëll natierlech och eis auslännesch Matbierger hei mat abezéien.

Da kann ech doraus nëmme schlëssen, datt mer eben esou eng global an awer och aktualiséiert Approche brauchen, fir datt kënne weider héichkarätig Leeschtungen am Gesondheitswesen hei zu Lëtzebuerg garantéiert ginn, an dat och wann d'Konjunktur sech emol wiesselhaft weist an net méi esou gutt dréint. Ech mengen, eis Gesondheet ass eis dat wäert.

Ech soen lech merci.

M. le Président. - Merci, Här Halsdorf. Den nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Mars Di Bartolomeo. Här Di Bartolomeo, Dir hutt d'Wuert.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP). - Merci, Här President. Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d'LSAP ass selbstverständlech d'accord fir déi finanziell Mëttele fir d'Moderniséierung vun der Kannerklinik zur Verfügung ze stellen. Déi Investitiounen sinn absolut noutwendeg an dréngend a stellen insgesamt 1,7 Milliarden aler Frang, oder 42,8 Milliounen Euro duer. Mir hoffen mam Rapporteur, dass d'Aarbechte schnell realiséiert ginn, an dass endlech déi Moderniséierung ka kommen, déi enger Kannerklinik an engem räiche Land digne ass.

Ech sinn och frou, dass de Rapporteur selwer drop higewisen huet, dass een net elo soll Schuldzuweisung maachen, firwat dass 1999 nëmmen 300 Milliounen virgesi waren. Dat ass e bësse méi komplex, wéi dass ee seet d'Finanzierungsgesetz hätt deen dote Projet vernoléisseggt. Fazit ass, an de Rapporteur huet et selwer gesot, dass zu deem Zäitpunkt wou d'Finanzierungsgesetz opgestallt ginn ass, kee konkret Konzept virulouch an et deemools och relativ schwéier gewiescht wär fir dat exakt virauszeschätzen.

Ech sinn der Meenung, dass mer dat elo gemaach hunn, an dass et och richteg ass, dass mer deen dote Projet esou séier wéi méiglech virundreiwen. Ech si selbstverständlich och d'accord mat de Mëttelen, déi fir d'Mise en sécurité vun der Maternité virgesi sinn am

CHL. Et ass och richteg, wéi de Rapporteur hei ënnerstrach huet, ginn net nëmme bahnbrechend nei Projeten op de Wee geluecht, mä et sinn eng Rei vu finanzielle Moosnamen noutwendeg fir déi Projeten, déi scho fäerdeg gestallt sinn, och à bon port ze bréngen, am Klortext Enveloppen nozereche fir Projeten, déi eigentlech scho fäerdeg sinn, wou ee sech d'Fro ka stellen, ob mer an Zukunft eis net sollen eng Methodik ginn, dass mer net après coup réguliéieren, mä dass mer, wann Dépassementer sech ukënnegen, och dann eng Prozedur sollen aleeden, fir d'Chamber mat anzabannen a fir zumindest ze hannerfroen, ob all Dépassementer berechtigt sinn.

Ech mengen, de Minister weess dat selwer am beschten, dass heiansdo Faits accomplis geschäfe ginn - ech kommen herno nach eng Kéier dorop zrëck -, an dass et dann herno schwéier ass fir Neen ze soen, well jo jiddereen hei am Haus d'accord ass, dass et am Intérêt vum Patient ass an et dann ëmmer ganz schwéier ass fir géint de Stroum ze schwammen an ze soen, dat do ass noutwendeg, an dat do ass net noutwendeg.

Eng Enveloppe gëtt nogereecht fir d'Häerzchirurgie, wou Dépassementer an der Héicht vun 130 Milliounen virgesi sinn. D'Dr-Bohler-Klinik, déi um Kierchbiereg nei gebaut soll ginn, brauch 140 Milliounen aler Frang méi, wou och an den Diskussiounen an der Kommission kloer gestallt ginn ass, dass d'Dr-Bohler-Klinik d'selwecht behandelt gëtt wéi all déi aner Spideeler, wéi öffentlech Spideeler a wéi privat-öffentlech Spideeler, dat heescht d'Famill behält déi Gebailchkeeten, och wa se den Terrain muss bezuelen. Ech muss lech soen, dass ech eigentlech eng Rei vu Problemer mat där Approche hunn, well dat do e rengt Privatverméigen ass an een zumindest hätt misse kënnen driwwer diskutéiere wéi am Fall vun enger regelrechter Privatklinik dat do ze handhabe gewiescht wär.

Da wichteg, déi Décisioun war sengerzäit richteg fir de Radiotherapie-Zentrum zu Esch beim grouesse Spidol ze maachen. Dir kënnt lech alleguer drun erënneren, dass mer vill Diskussiounen, och Siten-Diskussiounen am Zesammenhank mat deem Radiotherapie-Zentrum haten. Et huet sech bewisen, dass déi Siten-Diskussiounen net berechtigt waren, an de Centre Baclesse zu Esch huet sech excellent entwéckelt. Elo kann ee soen: Hätt een et net vun Ufank u méi grouss misse bauen? Hätten an Hate waren zwee aarmer Staten. Tatsaach ass, dass mer kënne frou sinn, dass deen Investissement richteg war, an dass mer elo um Punkt si fir mussen den Zentrum ze vergréisseren. Och do gëtt dann déi noutwendeg Enveloppe nogereecht.

(M. Jean Spautz reprend la Présidence)

Et ass also, wéi gesot, deen éischten Deel vun enger Serie vun Amendementen um Finanzierungsgesetz. Et wäerte weiderer nokommen an och do gëllt de Prinzip, dass mer schnell sollen déi Enveloppen noschécken. De Minister weess, dass hie viru sechs Méint ugekënnegt hat, dass mer eigentlech elo scho misste kënnen iwwert déi zweet Serie vun Amendementen vum Finanzierungsgesetz ofstëmmen. Bon, den Zäitplang huet sech liicht verschoben, esou dass mer am Moment iwwert déi éischt ofstëmmen, an dass déi zweet nogereecht gëtt.

Normal ass et och, dass bei dëser Geleeënheet driwwer diskutéiert gëtt, ob e Finanzierungsgesetz de richtige Wee war, oder ob mer bei all eenzelnem Projet hätte missen e Gesetz stëmmen. Ech wëll mat e bëssen détachement dozou soen, an do ginn ech mengem Virriedner Recht, dass een net eng allgemeng bindend Äntwert dorop ka ginn an net mat Jo a mat Neen Äntwerte kann. Déi zwou Positiounen waren ze verteidigen.

Den Avantage, an dat soe mer haut bei deenen Désavantages, déi mer elo gesinn, vun engem Finanzierungsgesetz war, dass déi Projekte schnell, zügeg konnte realiséiert ginn, a wa mer haut zrëckkucken, wat awer trotzdeem zënter 1999 an der Spidolslandschaft geschitt ass, kann een net soen, dass näischt geschitt ass. Ech wëll nëmmen drun erënneren, dass mer an e puer Deeg oder an e puer Wochen dat grousst Spidol um Kierchbiereg wäerten opmaachen. Zu Esch ass extrem vill passéiert. Zu Esch ass extrem vill passéiert. Op ganz villen anere Plazen, beim St Louis zu Ettelbréck ass extrem vill passéiert.

Bon, elo kann ee soen, wa mer eenzel Projekte gemaach hätten, da wär et vläicht net zu deenen Dépassementer komm, wat awer nach ze bewiese wäert sinn, well mir wäerten dat hei elo an der Praxis gesinn. Wa mer déi eenzel Projeten elo stëmmen, da géif ech bal eng Wett dofir agoen, dass mer bei deene Projeten, wou mer mengen, si wäer méi ausgefeilt, a véier oder fënnf Joer erëm eng Kéier wäerten do stoe fir déi eng oder déi aner Enveloppe nozeschéissen.

D'Finanzierungsgesetz, bei allen Appréhensiounen, déi ee konnt hunn an déi och de Statsrot hat, huet de Verdéngscht, dass blutt-noutwenneg Infrastrukturen um Terrain entstane sinn.

A wann da sollt eng Responsabilitéit ze verdeele si fir Dépassementer mat deene mer elo konfrontéiert sinn, dann ass et zumindest eng Responsabilitéit partagée, well eng Rei vun Dossiere vun deenen eenzelne Spideeler net esou ficeléiert ware wéi se hätte misse ficeléiert si fir 100%eg budgetär am Rumm ze sinn, well an der CPH déi Projeten esou duerchgaange sinn, well deemools de Finanzminister vläicht an enger Impressioun, dass d'Beem net géifen an den Himmel wuesen, och um Spidolsfinanzdossier en Deckel drop hat, wou gesot ginn ass mir sollen et net an dat Extreem steige loosser. Mir kënnen nach där Responsabilitéite fannen, mä et notzt eis eigentlech net vill, wa mer no hanne kucken am Spidolsdossier. Mir sollen am Spidolsdossier wierklech no vir kucken.

(Interruption)

Och beim Rehazenter an ech kommen do herno ganz kuerz drop zrëck mat enger Positioun, déi lech wahrscheinlech iwwerrasche wäert, mä mech net esou, well mer einfach konsequent mat eis bleiwe wäerten.

M. Lucien Weiler (CSV). - Dat ass awer ganz nei.

M. Jean-Marie Halsdorf (CSV). - ...sidd Dir dann net d'accord mat deem wat ech gesot hunn, Här Di Bartolomeo ?

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP). - Bon, mir waarden am Moment dann op déi zweet Serie vun Amendementen, wou et ëm d'Dépassementer bei der Clinique St Louis geet, wou de Gemengerot vun Ettelbréck jo en Emprunt huet missen ophuelen an Héicht vun enger aler Milliard vu Frangen, wou mer elo an der Kommissioun gesot kritt hunn, dass déi Dépassementer net esou héich wäerte sinn.

Dat wäert de Gemengerot freeën an dat freet selbstverständlech och d'Verwalter vun de Fongen. Och do muss ee soen, dass een dru wënn, wann Dépassementer sech ukënnegen, an hei sinn se relativ impotent, fir dann eng Prozedur anzuleeden, fir dass d'Genehmegung vun deenen Dépassementer ka gemaach ginn.

Wann ee kuckt, wat um Kierchbiereg entsteet, esou sinn déi Dépassementer sécher net extrem bei dem Spidol um Kierchbiereg. Beim Reha-

zenter, dee jo och soll Objet si vun der zweeter Serie vun Amendementen, gëtt den Dépassement beträchtlech. Dir kënnt lech erënneren, dass de Chiffer, deen no der Ausschreiwung erauskomm ass, bei 1,7 Milliarden aler Frang louch. Mir landen elo bei 3,6 Milliarden aler Frang, bal bei 90 Milliounen Euro.

Ech wëll lech soen, dass mir och beim Rehazenter verlaangen, dass dee Projet ganz séier kënnt an de Minister och ënnerstëtzen, wann hien dat mécht. Mir sinn der Meenung, dass no véier Joer de Rehazenter zumindest awer misst an der Prozedur esou wäit si wéi e viru véier Joer war. Dat ass jo näischt Onméiglech verlaangt. Am Moment ass en nach e Stéck do dovun ewech. Also, wann ech glift maacht den Dépôt vun den Ännerungen vum Finanzierungsgesetz, fir dass mer en dann och dohi setzen, wou e laut Décisioun vun der Regierung soll hikommen, op de Kierchbiereg an net op Diddeleng, well am Finanzierungsgesetz steet en nach ëmmer zu Diddeleng.

(Interruption)

Am Finanzierungsgesetz vun 1999 steet en nach ëmmer zu Diddeleng, wat dozou féiert, Här Minister, dass déi aarm Geselle vun der Rehazenter-A.s.b.l. mat hirem Verméigen haften, fir de Projet virunzedreiwen. Bei der A.s.b.l. Rehazenter, déi de Projet konzipéiert - an dat ass jo och d'Äntwert op d'Fro vum Här Halsdorf - muss jo alles an der Rei gewiescht si virun, well soss hätten net déiselwecht Gestionnaires den neien Zentrum ze managen, déi och de viregten Zentrum ze managen hatten. Also muss do alles an der Rei gewiescht sinn.

Ech mengen, dass et awer aus Respekt virun deene Leit noutwendeg wär, dass déi Emprunten, déi hu missen opgehooll gi fir den Zentrum virunzebréngen, iwwert déi normal Fonge flësse kënnen. Et geet duer, wann d'Finanzierungsgesetz geännert gëtt.

Also, wann ech glift schnell de Projet deponéieren, fir d'Finanzierungsgesetz ze änneren! Schnell de Projet deponéieren, dee schonn zënter néng Méint beim Statsrot ass, fir den Etablissement public ze grënnen, wou ech net verstanen hunn, firwat dass d'Chamber deen nach net offiziell deponéiert kritt huet, well mer jo näischt ze verstoppen hunn an et jo kloer ass wat fir eng Décisioun gefall sinn. An da wann ech glift dat Versprieche respektéieren, dass d'Baggeren am Hierscht respektiv am fréie Wanter komme sollen, well mir hunn elo schonn an deene leschte Joren eng hallef Dosen Délaie genannt kritt, weini dass et soll ugoen.

(Interruption)

Här President, ech wollt wann ech glift mäi Saz zu Enn bréngen an da kann den Här Weiler selbstverständlech mer eng Fro stellen.

Well mir sinn elo schonn erëm an därselwechter Period mat deem doten Zentrum wéi mer viru véier Joer waren. Mir komme mam Rehazenter erëm an eng Wahlperiod eran an do kann ee sech dann d'Fro stellen: Wann dann elo par impossible bei deenen nächste Wahlen eng aner Equipe hei géif stoen, géif déi nei Equipe de Site dann erëm eng Kéier a Fro stellen?

(Interruption)

Ma voilà, et ass genee dat do, wat ech mer erwaart hunn, dass Der géift soen. Wa mir, Här Weiler, lech an Äre Koalitionspartner virgeworf hunn, dass Der duerch déi Siten-Diskussioun dozou gefouert hutt, dass e fënnf Joer méi spéit kënnt, an dass en duebel esou deier gëtt, da kënnt Der vun eis jo net erwaarden, dass mer deeselwechte Fee-ler nach eng Kéier maachen.

(Interruption)

Dir waart jo an därselwechter Koalition, Här Weiler.

(Coups de cloche de la Présidence)

M. Lucien Weiler (CSV). - Dir hat de Minister.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP). - Här Weiler, Dir waart an därselwechter Equipe dran.

M. Lucien Weiler (CSV). - Mir waren net fir d'Santé responsabel.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP). - Dir maacht ëmmer esou wéi wann Dir net dobäi gewiescht wäert.

(Interruptions)

M. Lucien Weiler (CSV). - Dach, hien ass hei am Sall. Den Här Wohlfart war Minister.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP). - Här President, ech wëll weiderfueren. Bei där drëtter Serie vun Amendementen zum Finanzierungsgesetz kommen nach eng Rei vun décke Brocken op eis zou, zum Beispill den neie Projet Zitha-Klinik, wou d'Enveloppe vun der Zitha-Klinik jo opgebraucht ass a wou eng nei Enveloppe muss nokommen, d'Enveloppe fir d'Diddelenger Spidol, wou de Minister deenen Diddelenger gesot huet si sollen net un dat aalt Spidol rappe goen, mä si sollen am Verbund mat deenen Escher op enger anerer Plaz e fuschneit Spidol bauen, wat och ganz positiv ass.

Ech wollt awer de Minister drop hiweisen, dass et Zäit géif ginn, dass déi Strukturen, déi noutwendeg si fir déi dote Fusioun duerchzezéien, endlech missten aviséiert ginn. Dat gëllt net nëmme fir Diddeleng an Esch, mä dat gëllt och fir d'Kooperation zwëschent Nidderkuer an der Ste Marie, wou nei Strukturen noutwendeg sinn a wou déi Statuten oder déi Projets de statut an der Zwëschenzäit zweeanenhalleft Joer an der Prozedur sinn a wou een endlech awer misst eng Äntwert kréie wat fir e Wee, dass ee misst goen.

Et kënnt also mat deenen dote Projeten, mat Nidderkuer, mat der véierter Phas Esch, mat Ste Marie nach Munches op eis duer an duerfir si mer och ganz frou doriwer, dass d'Kommissionen festgestallt huet, dass d'Investitiounen an d'Spidolsstrukturen absolut Prioritéit missten hunn, an dass et och esou misst sinn, dass d'Regierung déi Feststellung, déi se an hirer Regierungserklärung gemaach huet, misst fale loosser, dat heescht, dass déi nei Projekte wéi se am Plan hospitalier virgesi sinn, net därerten d'Enveloppe sprengen, déi an deem viregte Plan hospitalier virgesi war. Dat heescht am Kloertext, dass déi Mëttelen, déi gebraucht ginn, mussen zur Verfügung gestallt ginn.

Do muss een allerdéngs elo sech esou lues Gedanken driwwer maachen, wat dann déi reell Besoine sinn, well mir kréie mat deene verschiddene Serie vun Amendementen e Stéckwierk virgeluecht an et wär sännvoll, wa mer e bëssen Transparenz an den Dossier wëllen erabréngen, dass mer eng Aktualiséierung vun de Gesamtdépense maachen. Esou wéi mäin Informationsstand am Moment ass kommen eleng zousätzlech dräi aler Milliarde mat dem Zitha-Projet op eis zou. E ganze Koup aner Projekte ginn an d'Milliardenhéicht, esou dass een elo awer misst eng Kéier kënne feststelle wéi héich déi Besoine sinn an a wat fir engem Mooss de Fong fir d'Spidolsgebaier muss an deenen nächste Jore weider gespeist ginn.

Dann, zu der Diskussioun wéi mer se an der Kommissioun gefouert hunn. Den Här Rapporteur huet dat virdu richteg gesot. Mir hunn eng Enveloppe virleie gehat, mä mir hate ganz weineg Detailler iwwert d'Inhalter virleien. Bis zu där leschter Sëtzung, wou mer de Rapport

verofschidd hunn, wousste mer eigentlech ganz wéineg iwwert d'Inhalter vun deenen dote Projeten. A wann eng Rei vun Amendementen um Finanzéierungsgesetz nach nokommen, da wäre mer ganz frou, wa mer mat den Enveloppen och konkret Projete kéinte virgeluecht kréien. Dat mécht d'Diskussionen an der Kommissioun e bësse méi einfach.

Well mer déi eenzel Projeten net wollte blockéieren, hu mer dem Här Rapporteur Vertraue geschenkt. Hien huet jo och an der Zwëschenzäit eng Rei vun Elementer nogereecht.

M. Lucien Weiler (CSV).- Dat war 1999 awer och esou mat den Detailer.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Wësst Der, Här Weiler, Dir maacht ëmmer esou wéi wann Dir ni an der Regierung gewiescht wäert.

M. Lucien Weiler (CSV).- Ma neen, den Här Wohlfart huet de Projet deponéiert.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Dir maacht Geschichtsfälschung. Dat war scho laang virduun.

Ech kommen zum Schluss. Mir sinn hei zwar amgaang déi noutwendeg Enveloppen zur Verfügung ze stelle fir d'Spidolsneibauten, fir d'Depassementer vun den Investitiounen, fir déi op null erëm ze stellen, mä et geet awer sécher net duer, dass mer am Spidolswiesen nëmmen an d'Gebailechkeeten investieren.

Et ass virdu scho richteg drop higewise ginn, dass mer beim Gesetz iwwert d'Etablissements hospitaliers eng Rei vu Reglementer virgesinn hunn dee Moment wou mer am Rahme vum Plan hospitalier déi eenzel Servicer autoriséieren. Do wär ech ganz frou, wa mer gewuer géife ginn, wou mer mat der Autorisationsprozedur fir déi eenzel Servicer dru sinn, dass wa mer d'Servicer autoriséieren och eng Dotation minimale en personnel ginn, fir deene Servicer d'Méiglechkeet ze ginn, fir optimal kënnen ze funktionéieren, an d'Budgetiséierung oder d'Verdeelung vum Personal net reng der Union des caisses de maladie iwwerloossen.

Ech begrëssen, dass vu ville Leit an der Zwëschenzäit gesot gëtt, dass fir de Patient näischt ze deier ass. Dat ass e gudde Prinzip. Et muss een allerdéngs dat op alle Plazen duerchzéien. Den Här Halsdorf huet drop higewisen, dass bei der Dotatioun vun den aktive Better sech eng Rei vu Problemer stellen, wou d'Leit een drop opmierksam maachen.

Ee vun deenen, déi ech am akutesen ëmfannen, ass deen, wann eeler Leit aus akute Better erauskommen, dass se esou séier wéi méiglech sollen d'Spidol verloossen, well se akut Better besetzen. Dat ass heiansdo ganz dramatesch, wa keng Fleegeplazen zur Verfügung stinn, an do ass och ganz wéineg Versteedsdemech bei de Leit.

Dat heescht, wa mer den Intérêt vum Patient eescht mengen, da muss mer do net bei de Maueren ophalen, mä da muss mer beim Inhalt weidergoen an dofir suergen, dass eng Continuité des soins garantéiert ass. Dat heescht, wann ee Patient net méi an déi eng Infrastruktur eragehéiert, da muss mer dofir suergen, dass hien eng Plaz an enger anerer Infrastruktur kritt, an hien net, wéi ech virdu gesot hunn, eraus kieren, well den Drock op d'Spideeler do ass fir d'Durée moyenne de séjour esou deif wéi méiglech ze halen.

Dann e lescht Wuert, wa mer schonn iwwert d'Qualitéit an eise Spideeler schwätzen, iwwert déi medezinesch Installatiounen a selbstverständlech d'Personal. Mat den Dokteren, Här Minister, hutt Der jo offensichtlech eng Eene-

gung fonnt, wat d'Adaptatioun vun hiren Tariffer ugeet. Mat dem Personal steet e Konflikt an d'Haus. An Här Minister, wann Dir och am léifste kee Vertrieeder an de Verwaltungsréit vun de Spideeler hätt, hutt Dir se nach dran am Moment a se hu mat gespillt an deem Sozialkonflikt, doduerch dass se sech géint de Kompromëss, deen am Ufank ausgehandelt gi war, ausgedréckt hunn. Esou laang wéi de Vertrieeder do ass muss de Vertrieeder jo dann och Stellung bezéien, an da wär et net schlecht, wann hie sech géif mam Minister koordinéieren fir déi richteg Positioun anzehuelen.

Als Konklusioun, d'accord mat de Modifikatiounen vum dem Finanzéierungsgesetz op all deene Projeten, déi haut virgeluecht gi sinn. Mir waarden op déi zweet Lëscht vu Modifikatiounen a mir waarde virun allem drop, dass déi Projeten, op déi mir elo an der Zwëschenzäit scho véier Joer waarden, net nëmmen mam Finanzéierungsgesetz hei ofgeséichert ginn, mä dass endlech och an der Praxis d'Baggere kënnen rullen.

Ech soen lech merci.

M. le Président.- Als nächste Riedner ass den Här Niki Bettendorf agedroen. Den Här Bettendorf huet d'Wuert.

M. Niki Bettendorf (DP).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech wëll fir d'éischt dem Rapporteur Marco Schroell merci soe fir säi schrëftlechen a virun allem fir säin excellente mëndleche Rapport. Keen heibanne weess besser wéi hien iwwert d'Spidolsinfrastrukture Bescheed, wéi an de Spideeler geplangt gëtt an och wéi d'Prozedur sinn, déi et dem Stat erlaben um Finanzement ze participéieren, wat d'Modernisatioun, den Aménagement an d'Konstruktioun vun de Spideeler ubelaangt. De Rapporteur huet sech natierlech ganz strikt neutral gehalten. Als Spriecher dierf hien awer e bësse méi wäit aushuelen.

Meng zwee Virriedner, de Kolleeg Halsdorf an de Kolleeg Mars Di Bartolomeo, hu verschidde Punkten ugeschnidden iwwert déi ech och net kann einfach ewechkucken. Fir d'alleréischte ass niewebäi de Brëf vun der Zitha-Klinik ugeschwat ginn, dee mer kruten, an déi e bëssen traureg sinn, dass se net an dësem Jet dobäi sinn. Et muss een awer soen, dass d'Zitha-Klinik déi 800 Milliounen, déi se am viregte Finanzéierungspang zegutt hat, opgeschafft huet, an dass se elo en neie Plang eraginn huet.

Si soen an hirem Brëf, dass dee Projet scho vum CPH aviséiert gi wär, mä wat se eis net soen an hirem Brëf, dat ass, wat an dem Avis vum CPH steet. Op alle Fall huet deen Avis et mat sech bruecht, dass se müssen hire Projet nei iwerschaffen. Si hu gesot, dee könnte se eréischt den 23. Juli an d'Santé eraginn. Well dat esou ass, kënnen se natierlech net an dësem Jet dobäi sinn. Ech verstinn d'Kolleege aus der Zitha-Klinik, mä si müssen awer och d'Prozedur verstoen an dass et muss der Rei no funktionéieren.

De Mars Di Bartolomeo huet eng Remarque gemaach, déi ech deelen. Hien huet geschwat vun der Approche, déi déi viregt Regierung hat bei der Clinique Dr Bohler, wou déi wuel den Terrain um Kirchbiereg hu misse kafen awer Propriétaire bliwwe si vun hire Gebailechkeeten. Ech denken do net nëmmen un d'Clinique Dr Bohler, mä ech froe mech wéi deemools verhandelt ginn ass mat de Congrégatiounen, déi jo awer och Propriétaire bliwwe si vun de Gebaier vun der Ste Elisabeth an dem St François. Dat ass eppes, wat ech net verstinn. De Minister Wagner war deemools net an der Regierung. Aner Leit heibanne wësse vläicht do besser Bescheed wéi ech, awer ech hunn dat eng droleg Approche fonnt an et huet bis haut nach kee mer doriwwer Explikatiounen ginn.

Ech muss lech och soen, dass ech am Fong geholl meng Ried vun haut hätt kënnen ewechgeheien, well ech hat mir däermoossen Attacke vum Mars Di Bartolomeo virgestallt, awer hie war haut esou zahm, esou fein.

(Interruption)

Dir mengt, hie wär haut ganz staatsmännesch gewiescht. Dat ass richteg. Ganz ongeschuer wäert hien awer net dovu kommen.

Fir d'éischt wëll ech eppes soen a menger Qualitéit als President vun der Santéskommissioun. Et gouf mir ee Moment virgehalen, dass de Rapport, dee mer ofgestëmmt hunn, eréischt een Dag virdu bei den Deputéierten ukomm ass, also een Dag ier mer an der Chamberkommissioun doriwwer ofgestëmmt hunn.

Ech muss awer soen, dass ech d'Chamberkommissioun gefrot hunn, ob mir géifen doriwwer ofstëmmen oder ob mir géifen no zwee, dräi Deeg nach eng kéier zesummekommen. Do waren awer d'Memberen an der Kommissioun unanimement domat d'accord, dass mer sollten direkt doriwwer ofstëmmen, an doduerjer, Här President, hu mer der Chamber eng ganz Kommissiounssëtzung u Jétons de présence gespuert. An ech mengen, Här President, do sidd Dir mat mir d'accord, dass mer do e gudde Geste vis-à-vis vun der Chamber gemaach hunn.

De Rapporteur huet de Projet explizéiert an drop higewisen, datt et am Fong eng éischt Serie vun Adaptatiounen vum Gesetz vum Mee 1999 ass, wou d'Projeten haut konkretiséiert ginn, déi 1999 zwar net sprochräif waren, déi awer gestëmmt goufen. Haut genau wéi 1999 fannen ech et nach ëmmer net gutt, datt 1999 siwe Projeten ofgeseent goufen, déi deemools net sprochräif waren, wou keen Avis vun der Commission permanente pour le secteur hospitalier virlooch, dat eenzegt Organ, wou d'UCM mat um Dësch sëtz, eng UCM, déi jo awer 20% vun dem Invest a vun de Fonctionnementskäschen droe muss.

Wéi ech deemools meng Bedenken ugemellt hunn, do krut ech ës vu mengem Kolleeg Südeputéierte Mars Di Bartolomeo. Hien huet mer gesot, ech géif lamentéieren, ech géif bluddeg Tréine kräischen, an ech muss him soen, Här President, ech hunn net lamentéiert an ech hunn och net gekrasch, mä ech hu Recht behalen.

Well dat Gesetz net komplett war, dofir si mer dann haut hei an de Kolleeg versicht haut schéin ze ëmschreiw wien seng Schold, dass dat ass. Mir sichen net wien seng Schold et ass, wien seng Schold, datt et net ass, dat ass ganz léif, wéi hien dat gemaach huet, mä deemools wéi mir dat hei gesot hunn, do goufe mer am Fong geholl e bësse fir domm gehalten, an dat hunn ech net esou richteg verdroen.

Ech weess ganz einfach, dass d'Kanner gären dat Spill spille vu Raiber a Gendaarm. Deen een Dag sinn déi eng Kanner déi Gutt an déi aner sinn déi Béis, a gewéinlech ginn dann deen aneren Dag d'Rolle gewiesselt, ganz oft wéi an der Politik, wou een emol aus der Majoritéit an d'Opposition kënnt a wou ee vun der Opposition an d'Majoritéit kënnt. Mä wa bei de Kanner dat och e Spill ass, mengen ech awer, dass d'Politik kee Spill ass a mir müssen an eisen Approchen als Politiker crédibel bleiwen, an dat souwuel, ob mer an der Majoritéit oder an der Opposition sinn.

Ech ginn net op d'Geschicht vum Rehazenter an. De Jean-Marie Halsdorf huet gesot, dass et schonn 22 Joer hier sinn, wou zu

Hamm an zu Mondorf an dann hei an dann do sollt gebaut ginn. De Rehazenter steet haut net zur Diskussioun. Dofir ginn ech och haut net dorop an, mä wann d'Geschicht vun Rehazenter eng kéier geschriwwe gëtt, wa se esou wäit fäerdeg ass, da wäert ech mer erlabe ganz gären dorobber zrëckzekommen.

(Interruptions diverses)

Ech hunn op alle Fall wëlles nach dran ze bleiwen.

Wat mech besonnesch freet bei dësem Projet, dat ass d'Modernisatioun vun der Kannerklinik. Dat hu meng Virriedner och scho gesot. Déi ganz Modernisatioun kascht elo 42,8 Milliounen Euro, an dat sinn 1,712 Milliarden al Lëtzebuerger Frang.

Ech spillen also nach net eng kéier d'Spill vum Raiber a Gendaarm an ech maache keng Scholdzouweisungen, mä et war awer esou, dass der Kannerklinik nëmmen 300 Milliounen zougestane gi sinn, an dass du gesot ginn ass, mä dann débrouilléiert lech, méi ass elo net do.

Richteg ass, dass den initiale Betrag, deen an de Spideeler sollt investéiert gi vun 1989 un, praktesch ëmmer deeseweichte war. Ech weess, dass 1989 gesot ginn ass, mir investéieren 20 Milliarden. 1994 waren et nach eng kéier 20 Milliarden, déi sollten investéiert ginn, an 1999 waren et, nodeems zwar e bëssen investéiert gi war, nach ëmmer nëmmen déi 20 Milliarden. Et brauch eis also net ze wonneren, dass et effektiv mat deene Pläng, déi deemools virlouchen, net duer gaangen ass.

Ech muss soen, an der Zwëschenzäit si ganz vill Spideeler ëmmer méi vétuste ginn, a besonnesch d'Kannerklinik ass haut an engem lamentablen Zoustand. D'Kanner si beim Verdeeel vum Kuch am schlechtsten ewechkomm, an dofir ass et ëmsou méi ze begrëssen, dass elo net gespuert, mä dass elo Neel mat Käpp gemaach ginn. An an der Santéskommissioun si mer net midd ginn, d'Opposition an d'Majoritéit zesummen, ze fuerderen, dass hei soll Remedur geschafe ginn. Dat geschitt elo an doriwwer freeë mer eis.

Datt zur gläicher Zäit d'Maternité de Sécherheetsnormen ugepasst gëtt ass och als positiv ze betruechten.

Den zweete Projet, deen ech nach wëll ervirsträchen, ass d'Vergrößerung vum nationale Radiotherapie-Zentrum François Baclesse zu Esch. Och hei spillen ech net Raiber a Gendaarm a maache Scholdzouweisungen, firwat dass elo kuerz no der Aweigung de Centre schonn ze kleng ass, dass keng Kapazitätéité méi do sinn. Ech sträiche just d'Wichtigkeet vun dësem Zenter fir d'ganz Land ervir an ech begrëssen de Fait, dass hei esou schnell reagéiert gëtt an zousätzlech Sue fir d'Vergrößerung zur Verfügung gestallt ginn, an dass dann och an deen Zenter Leit aus der Groussregioun kënnen dohinner komme fir gefleegt ze ginn, ass fir eis Medezin eng ganz gutt Saach.

Op déi dräi aner Projeten, déi nach an dësem Deelfinanzéierungsgesetz dra sinn, d'Clinique Dr Bohler, d'Echer Klinik an den INCCI, den Institut national de chirurgie cardiaque et de cardiologie interventionnelle, ginn ech net weider an. Meng Virriedner hunn dat scho gemaach.

Ech ka mer dat elo spueren, mä Här President, Dir Dammen an Dir Hären, op eppes wëll ech awer nach hiweisen, wat all dës Projete gemeinsam hunn. Si gi vill méi deier weinst zousätzlechen Oploe vun der Inspection du Travail et des Mines. Dat ass net eleng bei de Spideeler esou, mä bei allen öffentlichen an awer och private Gebaier. Hei stëmmt eppes net méi. Dovunner sinn ech iwwerzeegt, net

well d'Sécherheetsvirschrëften net richteg oder wichteg wieren, am Géigendeel, si si ganz wichteg, wa se zur richteger Zäit beim Plange vum Gebai an d'Pläng kënnen afléissen.

Leider komme vun der ITM ëmmer zousätzlech Oploen en cours de route, an dat kascht deier, vill méi deier ewéi wann d'Oploe vu virera bekannt wären, wa se vu virera kënnte beim Plange mat ageplangt ginn.

Hei hu mer et mam Fonctionnement vun der ITM ze dinn, an den zoustännege Minister, den Här Biltgen, huet doriwwer eng Etüd beim BIT erstelle gelooss. Nei Orientéierungen an der ITM müssen eis um Häerz leien. Et müssen nach genuch Leit disponibel si fir preventiv kënnen ze beroden. Et kann net esou weidergoen, dass en cours de route ëmmer erëm nei Oploe gemaach ginn. Dat gëtt oft als Willkür ugesinn an et muss ee sech och oft froen a wat fir enge gescheite Bicher verschidde Virschrëfte stinn. Dat kascht de Stat, dat kascht d'Gemengen, d'Wirtschaft an och de Privatmann en déckt Stéck Geld. Hei wënschen ech dem Aarbechtsminister eng glécklech Hand bei der Organisatioun oder besser bei der Reorganisatioun vun der ITM.

Här President, et wäert lech net wonneren, dass ech zum Schluss nach den Accord zu dësem Projet de loi vun eiser Fraktioun, der Fraktioun vun der Demokratescher Partei, bréngen, an ech freeë mech elo schonn op den zweete Projet de loi, dee mer a kierzester Zäit hoffentlech hei an de Plenum kréien, dat heescht de Solde vun deene Projeten, déi 1999 eben nach net fäerdeg waren, mat ënner anerem dem Rehazenter, mat deem mer dann nach wäerten eng ganz gutt Diskussioun kréien, ganz vill Gesprächsstoff, fir dass et sech och rentéiert fir hei flott ze debatéieren.

Ech soen lech merci fir d'No-lauschteren.

M. le Président.- Als nächste Riedner ass den Här Jean Colombero agedroen. Den Här Colombero huet d'Wuert.

M. Jean Colombero (ADR).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir d'éischt e Merci un de Rapporteur, den Här Marco Schroell, fir säi mëndlechen a schrëftleche Rapport.

Ech wëlt gären direkt mat enger Citatioun aus sengem Rapport ufänken: «Durant les 20 dernières années les investissements dans l'infrastructure hospitalière et sanitaire ont été fort modestes.» Wann ech hie gutt verstanen hunn, da wollt hien domadder soen, dass déi sozialistesche Regierungen hirer Aufgab net gerecht goufen, wat an der Kommissioun net contestéiert gouf, well déi ganz sozialistesche Fraktioun huet net géint de Rapport gestëmmt, also war si mat dëser Ausso d'accord.

E schreckleche Retard hu mer do an deene leschten 20 Joer kumuliert par rapport zum medezinesche Progrès op där enger Säit, mä awer och op där anerer Säit, wann een d'Zuel vun de Leit betruecht, déi krank ginn, well da muss ee feststellen, dass dës Zuel ëmmer méi grouss gëtt, ënner anere well och keng allze vill effikass Preventivmedezin ugebuede gëtt. Esou gëtt d'Demande u Spideeler a sanitären Infrastrukturen ëmmer méi grouss.

Et ass also logesch, dass de Stat sech prioritär mat dësem Problem befaasse muss, vu dass hien ausser Stand ass eng nei Form vu Medezin, en neit Konzept vu Gesondheetswiesen auszeschaffen. Mam Gesetz vum 21. Juni 1999 iwwert de Finanzement vun de Spideeler ass e wichtige Schratt ageleet ginn. Mat deem heitege Projet gëtt d'Enveloppe fir fënnef verschidden Infrastrukturen erweidert. Et ass net déi éischte kéier an och net déi

leschte Kéier, dass déi initial Ausgangs-enveloppe net duer geet, well ënner anerem nei Erkenntnis-ser erauskomm sinn oder nei Fuerderunge vun der Inspection du Travail et des Mines operluecht goufen. Heiriwwer kéint ee laang diskutéieren.

Schued ass et awer, dass bei der Planung alles méi iwwerflächlech gesi gëtt. Esou ginn an deemem Projet zum Beispill eppes méi wéier Milliounen Euro fir d'Sécherheet vun der Maternité virgesinn, et gëtt awer parallel am Rapport festgehalten, dass d'mëttelfristeg weinst dëse sou genannte Sécherheitsgrënn eng nei Maternité gebaut muss ginn. Fir den nationalen Institut vun der Häerzchirurgie ginn 3,3 Milliounen Euro zousätzlech gefuerdert. Et gëtt awer festgehalten, dass eng Demande agereecht gouf, fir en ze vergréisseren, well déi verschidde Lokaler ze kleng wäeren.

An der Eecher Klinik gëtt ënner anerem méi fir Sécherheet investéiert. 1999 soll dat méi large gewiescht sinn. De Centre Baclesse zu Esch, den nationale Zenter fir Radiotherapie, war vu vireran ze kleng a muss elo erweidert ginn. Ech perséinlech mengen, wann een d'Statistike kennt wéi vill Leit kribbskrank sinn, wéi vill Leit all Joers bäikommen a wéi vill dovunner éligibel si fir eng Radiotherapie ze maachen, da misst een awer och capabel si fir direkt déi néideg Infrastruktur op eng adequat Aart a Weis opzerrichten.

Ech sinn net d'accord mam Här Halsdorf, dee gesot huet hie wär zefridden, dass dat géif vergréissert ginn. Menger Ansicht no misst een alles maachen, datt manner Leit op Esch géife goen, dat heescht, dass eng effikass Preventivmedezin géif gemaach ginn,...

(Interruption)

...fir dass manner Leit Kriibs géife kréien, Här Di Bartolomeo.

(Interruption)

Neen, déi zwou verschidde Saachen.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP). - Dir hutt gesot e wär vun Ufank un ze kleng gewiescht a wann een e vergréissere wëllt, da sot Dir dat wär net dat richtegt. Dat do ass awer de Clou!

M. Jean Colombero (ADR). - Dat ass net de Clou. Ech mengen, Här Di Bartolomeo, et gëtt Zäit, dass de Rehazenter hei am Land gebaut gëtt, Här Minister, maacht dat wann ech glift, well ech hunn d'Impressioun, dass d'Sozialisten physesch a psychesch nei opgebaut musse ginn. Ech mengen, si wären déi éischt Clienten fir deen Zenter. Här Di Bartolomeo, Dir hutt guer näischt verstanen.

(Brouhaha général)

Bei deemem Projet huet een d'Impressioun, dass kee richtegt Konzept an der ganzer Infrastruktur besteet. Et gëtt emol drop lass geschwat, fir eppes um Pabeier ze hunn, fir de politesche Géigner roueg ze halen an duerno gesäit een, dass hei an do eppes feelt.

Zum Beispill haten déi Responsabel vun der neier Ettelbrécker Klinik vergiess fir d'Better mat anze-rechnen. Dat ass wierklech e staarkt Stéck! Wa mer grad vun der neier Ettelbrécker Klinik schwätzen, déi am Oktober d'Dieren opmaache soll, da sollen hei nach 13 oder 23 Milliounen Euro vun der Chamber genehmegt ginn. Et soll dofir en neie Gesetzesprojet geschriwwen ginn awer et weess nach keen, ob 13 oder 23 Milliounen Euro an d'Gesetz sollen ageschriwwen ginn. Datselwecht gëllt fir dat neit Spidol um Kierchbiereg a fir de Rehazenter. Hei feelt eng gesetzlech Basis obschonn déi nei Klinik um Kierchbiereg och gläich d'Dieren opmaache wäert.

Ënnert der Rubrik vun der onlogescher Finanzpolitik vun de Spideeler muss een och d'Zitha-Klinik

erwähnen, déi weder am éischten nach am zweete Projet zitéiert gëtt. Mir wëssen alleguerten, dass an dëser Klinik munchmol Renovationsaarbechten duerchgefouert musse gi mat engem Impakt vun 80 Milliounen Euro iwwer aacht bis zéng Joer. Eng Ënnerstëtzung vun der Zitha-Klinik ass noutwendeg eleng schonns, well 1993 dës Klinik keng Finanzspréiz kritt huet. Ëmsou méi misst een hei intervenéieren, well mir dierfen et net zouloossen, dass eng Klinik, déi vu ville Leit als eng gutt Klinik ugesi gëtt, an den nächsten zéng Joer weider am Reen stoe gelooss gëtt. Op jidde Fall huet d'Kommissioun vum Spidolssecteur den 8. November 2002 e favorablen Avis fir d'Modernisatioun vun der Zitha-Klinik ofginn, dee vun der Regierung berücksichtegt misst ginn.

Egal wien elo fir dës gewollten oder ongewollte Pannen zoustänneg ass, iergendeppes klappt hei net an et ass gewosst all Dag ginn d'Saache méi deier. All Pann, déi entsteet, muss vum Steierzueler berappt ginn. Eppes muss awer geschéien, sief et bei den zukünfteg Bauherren oder sief et bei der Inspection du Travail et des Mines, den Här Bettendorf huet dat scho gesot.

Déi Saach muss vun der Regierung anschters ugepaakt gi wéi elo. Mir hoffen als ADR, dass trotz dem finanziellen Enkpass, dee mir an den nächste Joren hu wäerten, de Spezialfong vun der Spidolinfrastruktur nach weider gespeist gëtt fir eben de Finanzement ze garantéieren, net dass iergendee mengt hie misst um Bockel vum Gesondheitswiese spueren.

Zum Schluss wëllt ech lech nach op e Feeler am Rapport hiweisen. Op der Säit zwee, den Här Schroell huet dat scho gesot, gëtt fir déi Eecher Klinik vun enger supplementärer Enveloppe vu 4.500.000 Euro geschwat, richteg ass 6.625.442 Euro. Domat ginn ech den Accord vun eiser Fraktioun. Ech soen lech merci.

M. le Président. - Als nächste Riedner ass den Här Jean Huss agedroen. Den Här Huss huet d'Wuert.

M. Jean Huss (DÉI GRÉNG). - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech wëllt fir d'éischt hei dem Rapporteur, dem honorablen Här Schroell, merci soe fir d'Presentatioun vun deene fénnef neie Projekten an och vun den Enveloppes financières, déi jo hu missen no uewen ugepasst ginn an déi hien eis hei presentéiert huet: d'Kannerklinik an d'Maternité beim CHL, den Institut national de cardiologie et de chirurgie interventionnelle, d'Moderniséierung vun der Eecher Klinik, den Ausbau vum Centre Baclesse zu Esch an d'Constructioun vun der Clinique Dr Bohler um Kierchbiereg.

Als Gréng hu mir mat dëse Projekten u sech kee gréissere Problem, well dës Moderniséierungen absolut noutwendeg sinn an zum Deel, wéi bei der Kannerklinik, längst iwwerfällg sinn. Mir hate jo nach virun e puer Wochen hei an der Chamber d'Geleeënheet bei enger Debat op déi gréisser Problemer do hinzeweisen.

Als Gréng kritiséiere mir awer, dass ënnert de vergaangenen CSV/LSAP-Koalitiounen 15 bis 20 Joer laang den Zuch vun der noutwendeger Moderniséierung verpasst ginn ass an dofir net nëmmen d'LSAP d'Verantwortung dréit, si hat zwar den zoustännegen Minister, mä och d'CSV war mat dran an där Koalitioun. Esou wéi beim laang verschlofenen a verschleefenen noutwendege Bau vun neie Schoulinfrastrukturen a Lycéeën waren 20 Joer laang also och d'Spidolsinfrastrukturen vernoléisegt ginn, esou datt haut dësen evident groussen Nohuelbedarf besteet, dee mer elo mussen opschaffen, wat eis awer haut sécherlech méi deier kascht wéi wann dat viru fënneg, zéng, zwielef Joer geschitt wär.

Dir Dammen an Dir Hären, mir hunn also elo hei eng éischt Serie vu Moderniséierungsprojete virleien. Eng zweet Serie vu Projekten, dorënner de St Louis zu Ettelbréck an déi nei Rehaklinik um Kierchbiereg soll jo, hunn ech héieren, scho geschwënn, vläicht nach am Juli oder spéitstens am Hierscht, dann och nach an eis Kommissioun hei virun d'Chamber kommen. Dozou wëll ech Stellung huelen, wann dat dann um Dësch läit.

Ech wëll mer awer am Kontext vun all deenen neie Projekten aus der éischter an aus der zweeter Serie e puer méi kritesch Remarken erlaben. Eng éischt fir ze soen - ech mengen et ass och scho vun engem Virriedner hei gesot ginn -, dass et awer gutt gewiescht wär, wa mer schonn an der Kommissioun selwer méi inhaltlech Präzisierungen zu deenen eenzelne Projekte virleie gehat hätten. Dat war leider net de Fall. Verdeierungen duerch méi héich Sécherheitsoplage vun der ITM ass eng Saach, eng méi genau Beschreibung vun eventuellen inhaltlechen Neierungen eng aner, déi bei esou groussen Investitiounsprojeten awer sënnavoll wär, fir dass ee sech iwwerhaupt e seriöt Bild kéint dorüwer maachen.

Zum zweeten ass dem Statsrot senger Kritik, dass hie bei esou grousser Montante léiwer eenzel Gesetzesprojete fir jidder eenzelne Fall vu Klinik gehat hätt, op jidde Fall prinzipiell zouestëmme. Dat hätt eventuell als Nodeel - ech mengen dat ass och scho vum Här Di Bartolomeo gesot ginn -, dass wann een d'gesetzlech Prozeduren heifir kennt eenzel Projekten, déi ganz urgent sinn awer vläicht méi laang nach hätte kënnen verschleeft ginn, esou dass mer dann aus pragmatische Grënn géint eis prinzipiell Bedenken dëser Prozedur awer kënnen zoustëmme.

Dir Dammen an Dir Hären, ech wëllt awer och nach op zwee Aspekter agoen, déi fir eis vun zentraler Wichtigkeet sinn an déi ech a Form vu Froen hei wëllt opwerfen. Den éischten Aspekt bezitt sech op de Statut vun de Spideeler, op d'Gestioun an op d'Kontrollméiglechkeete vun den Investitiouns-offeen a vun de Montante vun neie groussen Investitiounen.

Eis Spideeler hu bekanntlech aus der historiescher Entwécklung eraus ganz ënnerschiddlech Statuten: kommunal Spideeler, Fondatiounen, A.s.b.l.en an esou virun. Déi Acteuren, déi do lokal present sinn, hunn evidenteweis dofir och ënnerschiddlech Kompetenze fir Investitiouns-dossieren ze beschleissen, ofzewéckelen an ze kontrolléieren. Mir haten dofir jo och an der rezenter Vergaangenheet nach esou munch onrühmlech lokal Beispiller. Ech denken zum Beispill un Déifferdeng oder rezentenweis un de St Louis zu Ettelbréck, wou déi Responsabel beim Opstelle vun hiren Investitiouns-dossiere scheinbar elementar Finanzierungsbesoinen, wéi zum Beispill de ganze Mobilier, einfach vergiess haten.

Wann also d'Enveloppé fir déi eenzel Spideeler oder Zentren elo nei no uewen adaptéiert musse ginn, esou schéngt dat op jidde Fall net iwwerall eleng op méi streng Sécherheitsnorme vun der ITM zréckzeféieren ze sinn. A well et do jo awer deelweis ëm ganz grouss Zommen, an dat si Steiersuen, geet stellt sech an eisen An eben och d'Fro vun adaptéierten neie Statuter vun deenen Haiser. D'Regierung misst an eisen Aen, fir dass et net nach zu weidere Pannen a Gaspillagë vun öffentleche Gelder ka kommen, dës Statuter mat méi kloer definéierte Kaderbestëmmungen an Oplagen ëm-ginn.

Ee Moya dofir ass sécherlech d'Presenz vun engem Regierungsverrieder an alle Verwaltungsréit. Dat wär an eisen An noutwendeg an dat ass de Contraire vun deem wat Dir virdu gesot hutt, dass Der gesot hutt, dass Dir éischter wëllt aus dem Escher Conseil erausgoen. Mir sinn der Meenung, dass an alle Spideeler, wou esou investéiert gëtt, wou et ëm esou vill Sue geet, d'Regierung soll hir Verantwortung iwwerhuelen an an deene Verwaltungsréit och soll vertruede sinn.

Grad esou sënnavoll am Kontext vun Transparenz a Kontroll wär et an eisen Aen och, datt an deene Verwaltungsréit och misst e Verrieder si vun der UCM, vun de Krankekeesen, well schliesslech d'Krankekeesen och fir 20% vun den Investitiounskäschte mussen opkommen. Noutwendeg am Sënn vun öffentlecher Transparenz a Participatioun wär et och, dass endlech Patienteverrieder oder Patienteverriederinnen obligatoresch an all Verwaltungsrot misste vertruede sinn.

Dës Patienteverriedunge kënten engersäits aus Patientevue eng gewësse Kontroll assuréieren a si kënnent gläichzäitig USPriedpartner si vu Plainté vu Patienten an dës Plainten um Niveau vum Conseil d'administration dann erbréngen a versichen ze léisen.

Insgesamt, Dir Dammen an Dir Hären, wëllt mir an deemem Kontext vu Statut, Gestioun a Kontroll och d'Fro opwerfen, ob et net och am Spidolssecteur zum Beispill sënnavoll wär a wichtig wär fir ähnlech Kaderbestëmmungen a Kritäre virzegesinn, wéi et zum Beispill op aneren Niveaue, zum Beispill am ASFT-Gesetz um sozialen an um familiäpoliteschen Niveau de Fall ass a wéi se do Gültigkeet hunn.

Froe vu Qualitéit a Qualitätskontroll stellen sech awer net nëmmen um Niveau vun enger seriöser Gestioun an Investitiounspolitik vun eenzelnen Haiser, déi stelle sech och um Niveau vun der Qualitéit vun de Servicer am Intérêt vun de Patienten. Si stellen sech um Niveau vu Qualifikatioun, Weiterbildung a Motivatioun vun de Professionelle vun der Santé, well ouni déi Motivatioun eng gutt Qualitéit net funktionéiere kann.

An da gëtt et aus grénger Vue awer nach weider Qualitätskritären, déi am Spidolsweise wichtig a sënnavoll wäeren. Dat sinn ekologesch a baubiologesch Kritären, wa mer schonn nei Gebaier bauen. D'Spideeler sollen am Intérêt vun de kranke Leit, déi do oft e puer Wochen verbréngen, esou wäit wéi méiglech gesond Spideeler sinn, an dat um Niveau vu baubiologesch einwandfreie Baumaterialien, fir datt mer do keng Problemer mat Asbest, Formaldehyd, Lösungsmittel an esou viru kréien, déi d'Personal an déi krank Leit géife belaschten. Gesondheetlech Qualitätskritäre missten ënner Abézéie vu biologeschen a regionale Produkter och nach vill méi staark gefördert gi beim lessen, wat an de Spideeler offréiert gëtt. Do schéngt wierklech nach ganz grouss Problemer ze bestoen.

Zur Qualitéit vun alle Spideeler géingen och gehéieren esou ekologesch Froe wéi zum Beispill en ekologeschen Offallmanagement, oder Energiemanagement an doran zum Beispill Mesuré vun de Spideeler zum Klimaschutz. Eenzel positiv Mesuren an deem Sënn sinn an deene vergaangene Joren an eenzelne Spideeler op eenzelne Gebitter gemaach ginn. Mir mengen awer, datt dat vill méi global a systematesch misst gemaach an ugaange ginn, zum Beispill duerch Ëmweltmanagementssystemer an duerch regelméisseg Ökobilanen an all eise Spideeler, an all eisen Haiser.

All dës Froen vun enger qualitativ gudder Gestioun, Transparenz a Kontroll vun de Spideeler a vun den Investitiounen, an och all déi aner zitéiert Qualitätskritären an

Ufuerderunge si fir eis Gréng jidde-falls grad esou wichtig wéi de ren-gen Neibau oder Ausbau vu Gebaier a medezinesche Servicer, an och vill méi wichtig wéi déi zum Deel penibel Polemiken, déi et an der Vergaangenheet haaptsächlech tëschent der DP an der LSAP an dëse Froe gi sinn.

Mir sinn haut selbstverständlech bereet am Intérêt vun der Moderniséierung vun eise Spidolswiesen an am Intérêt vun de Patienten dës nei Investitiounen ze stëmmen. Op aner Froen, wéi zum Beispill d'Fro vun de Propriétéitsverhältnissen bei öffentlechen Investitiounen a Spideeler, wëll ech zréckkommen, wa mer hei iwwert déi zweet Serie vun neien Investitiounen schwätzen, wann déi Enn Juli oder am Hierscht vun deemem Joer virleien.

Dir Dammen an Dir Hären, ech wëllt awer net ofschléissen ouni ze soen, datt ech hoffen, datt elo geschwënn och endlech Neel mat Käpp gemaach gi mat der Konzeptioun a mam Bau vun där scho vum Här Halsdorf ugeschwatener ëmweltmedezinescher Klinik fir déi mir als Gréng eis zënter Joren agesat hunn a wouriwwer mer hei viru ronn dräi Joer schonn en unanimé Vote geholl haten. An engem globalen ëmweltmedezineschen Konzept ass esou eng stationär Unitéit net nëmmen onverzichtbar, si géif och an engem gréissere grenziwwerschreidende Kontext eng absolut wichtig an nei medezinesch Offer duerstellen, an dem internationalen Image vu Lëtzebuerg sécherlech och méi e sympathesch Gesicht ginn.

Et soll also och op deemem Gebitt endlech Neel mat Käpp gemaach ginn, an ech hoffen, datt dëse Projet nach dëst Joer ka konzipéiert an eventuell op d'Schinne gesat ginn.

Ech soen lech merci.

M. le Président. - Als leschten Diskussiounsriedner ass den Här Serge Urbany agedroen. D'Wuert huet den Här Urbany.

M. Serge Urbany (dÉi Lénk). - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d'Spidolsgesetz vun 1998 gesäit eng Finanzéierung vu bis zu 80% vun den Infrastrukturen vun alle Spideeler vir, ob se öffentlech oder privat sinn.

Duerch deen neie Plan hospitalier vun 2001, op Basis vun deem Gesetz, entsteet um Kierchbiereg elo dat, wat den Här Huss bei enger Debat hei emol en Auchan vun der Santé genannt huet. Niewent dat grousst Spidol Hôpital Kirchberg vun der Fondation François-Elisabeth kennt d'Privatklinik Dr Bohler, déi iwwregens och schonn zum Deel däerselwechter Fondatioun gehéiert, grad esou wéi den öffentleche Rehazenter.

An e puer Deeg ass d'Ouverture vum neie Flaggschëff vum Bistum, dem Hôpital Kirchberg. Et ass keng Zäit verluer gaangen, zënter datt den LSAP-Gesondheitsminister e puer Deeg virun deene leschte Wahlen, am Juni 1999, dëse Komplex autoriséiert huet, während awer op der Géigesäit de Rehazenter emol nach net am Projet virläit.

Här President, mir sollen haut niewent engem Kredit fir de Neibau vun der Clinique Dr Bohler haaptsächlech eng Rei vu Kreditter fir längst iwwerfällg Investitiounen am öffentleche Spidolssecteur stëmmen. Spéider kommen an engem zweete Gesetz nach weider Investitiounen, déi erëm eng Kéier haaptsächlech private Projekten, niewent dem vir genannte Centre de réadaptation, dinge sollen. Et gëtt iwwregens am Rapport vun der Kommissioun festgehalten, datt déi Haiser, déi bis elo deene privaten Trägergesellschaften gehéiert hunn, mat dem Superspidol um Kierchbiereg net iwwerflësseg ginn, mä weidere private Projekten haaptsächlech am Fleegeberäich zougefouert solle ginn.

Et ass eiser Meenung no generell ze befierchten, datt duerch déi Banaliséierung vun der öffentlecher Finanzéierung vu Privatinitiativen de Gesondheitsmaart, ob kuerz oder lang, och op wäert goe fir nach méi gewënnorientéiert Privatubidder am Zesummenhang a mat der Ënnerstëtzung vu privaten Zousazversécherungen oder Rentefongen. Och fir reng kommerziell Ubidder wäert et interessant ginn.

Esou besteet eiser Meenung no de Risiko, datt déi Dekonventionéierung, déi jo konnt bei den Doktere verhënnert ginn, iwwert de Wee vun de Spideeler erëm kann agefouert ginn. Datt ech déi Behauptung net aus der Loft gräifen, wëll ech domat ënnerleeën, datt ech den Här Halsdorf zitëieren, dee beim Débat vun 2001 iwwert deen neie Plan hospitalier folgend Wënsch un d'Regierung hat: „Wéi eng Méiglechkeete behalen déi eenzel Haiser fir an Zukunft zum Beispill connexe Aktivitéiten ze entwéckelen, Aktivitéiten, déi vläicht net méi vun der UCM rembourséiert ginn? Wou setzt de Minister do d'Prioritéiten?“ An e bësse weider huet hie gemengt: „A wéi enge Maartsegmenter, déi sech elo do an Zukunft opmaachen, wou sech elo schonn Zousazkrankesécherungen drop stierzen, gëtt et neie Stoff fir d'Spideeler hei zu Lëtzebuerg?“

Dee Wee do, dee menger Meenung no onausweichlech ass, wann net eng Géigewier asetzt, dee Wee gëtt elo schonn zilstrebeg virbereet, net nëmmen duerch déi öffentlech Finanzéierung vu privaten Infrastrukturen, mä och nach iwwer eng Senkung vun der Zuel vun de Spidolsbetter, an domat vum Personal, iwwert den organiséierte Personalmangel an eng gesteigert Aarbechtsintensitéit an de Spideeler, also leschten Enns iwwer eng Senkung vun de Käsche vun der Aarbecht, mat Hëllef vun deenen Enveloppes budgétaires, déi jo d'Krankekeesen un d'Spideeler verdeelen.

De Stat setzt also iwwert d'Gesetz, iwwer säin Afloss och an der Krankeversécherung, d'Rahmebedingungen fir eng Reduzéierung vun de Käschten am Spidolssecteur. Elo op eemol héiere mer bei der heiteger Froestonn, datt hie sech souguer wëllt aus de Verwaltungsréit vun den öffentlechen Haiser zrëckzéien. Mir fannen, datt dat onverantwortlech ass, mä vläicht awer ganz an der Logik ass vun der Politik, wéi se bis elo gemaach gëtt.

Dobäi kënnt, datt déi konkret Ausrichtung vun der Gesondheitspolitik net wierklech hei an der Chamber décidéiert gëtt, well de Plan hospitalier, also d'Planifizéierung vun de Besoinen am Gesondheitssecteur, dat, wat d'Leit interesséiert a wou et wichteg ass, iwwer Règlement grand-ducal geregelt gëtt, an déi heiten Investitiounen, déi mer elo sollen iwwer Gesetz ofseenen, sinn a Wierklechkeet och am Règlement grand-ducal vun 2001 iwwert de Plan hospitalier virewech geholl ginn.

Hei huet de Législateur scho säit längerem abdikéiert, selbstverständlech och an deene Regierung virdrun, obschonn d'Verfassung him eigentlech déi Matière vun der Gesondheitspolitik ganz konkret reservéiert. Mir verlaangen dofir endlech eng öffentlech Debatt iwwert d'Spidolsplanifikatioun an iwwert déi reell Besoine vun der Bevölkerung u gesondheetleche Leeschtungen, zum Beispill um Gebitt vun der Preventiv-, vun der Aarbechts- an der Ëmweltmedezin.

Eng Alternativ wier op deem esou wichtige Gebitt vun der Preventivmedezin zum Beispill en Ausbau an eng weider Demokratiséierung um Thermalbad Mondorf an ähnlechen Arichtungen, grad esou wéi iwwregens, an dat huet näischt direkt mat de Krankekeesen ze dinn oder mam Gesondheitswiesen, et och ganz wichteg wär fir d'Preventivmedezin fir eng konsequent Aar-

bechtszäitverkierzung an der Aarbechtswelt anzeféieren, besonnesch fir déi Beschäftegt am Gesondheitssecteur selwer.

Déi Enquête iwwert d'Aarbechtsbedingungen am Lëtzebuurger Spidolsmilieu, déi d'Chambre des Employés privés am Januar vun dësem Joer duerchféiere gelooss huet, schwätzt eng däitlech Sprooch. Esou gi virun allem déi vill Iwwerstonnen, grad wéi och déi onregelméisseg Aarbechtszäiten als Quell vun deene verschiddens-te physeschen a psychesche Beschwerden genannt, wéi och vun enger allgemenger Onzufriedenheet vum Personal. Et gëtt festgestallt vun deene Leit, déi gefrot gi sinn, datt et zu enger Augmentatioun vun der Aarbechtsintensitéit an deene leschte fënnef Joer am Spidolssecteur komm ass. D'Halschent vun deene Gefrotene fannen, datt de Patient an de Spideeler duerch déi aktuell Organisationsform vun de Spideeler eng ongenügend Qualitéit vu Fleeg kritt.

Opgrond vun där Enquête hu jo d'Gewerkschaften am Spidolssecteur spezifesch Aarbechtszäitverkierzungen, zum Beispill a Form vun Deelzäitaarbecht, gefrot, besonnesch am Alter, an obschonn ëmmer gesot gëtt Aarbechtszäitverkierzungen däerften net iwwer Gesetz agefouert ginn, mä missten iwwer Kollektivverträge geregelt ginn, war et anscheinend net méiglech där normaler Demande do nozekommen. D'Vertreider vu Stat a Patronat hunn an deenen zoustännegen Organismen dergéint gestëmmt, déiselwecht, déi och an der Krankekeesenunioun fir d'Rationaliséierung am Gesondheitssecteur a fir héich Participatiounen vun de Patienten antrieden.

Ech sinn domat beim Thema mat deem ech meng Interventioun ofschléisse wëll, nämlech wéi d'Spidolswiese finanzéiert soll ginn.

Wéi ass d'Spidolswiesen da bis elo finanzéiert ginn? Éischters emol iwwert de Wee vun der Krankeversécherung an zweetens iwwert de Wee vun der öffentlecher Hand. Besonnesch d'Krankeversécherung huet zu enger revolutionärer Entwécklung vum Gesondheitsniveau a vum Wuelbefanne vun der ganzer Bevölkerung, an domat och vun hirer Liewenserwaardung gefouert. Si huet iwwregens och dem Gesondheetsector selwer erlaabt sech favorabel ze entwéckelen, ouni datt seng Träger a seng Prestaitairen drop ugewise wären sech no enger zahlungskräfteger Clientèle ëmzekucken. Si konnten esou eng demokratesch Medezin ausüben, an och de Beruff vum Medeziner konnt doduerch wesentlech demokratiséiert ginn.

Solidaritéit an Zesummenaarbecht bréngen d'Gesellschaft weider. Déi neoliberal oder neokonservativ Entwécklung, fir déi iwwregens net eleng nëmmen déi Liberal oder déi Konservativ zoustänneg sinn, zerappt awer op der Géigesäit d'Gesellschaft a produzéiert eng Explosioun, op där enger Säit vu Räichtum, op där anerer Säit vun Aarmutt, an och eng Explosioun vu Protest a vu Repressioun vun esou engem Protest.

D'Steiere vun de Betriber sinn an 20 Joer ëm d'Halschent reduzéiert ginn, niewent enger Reduzéierung vun de Cotisatiounen. Déi sozial Beiträg an och déi Steiere feele bei den öffentlechen Investitiounen a bei de Krankekeesen. Deen neoliberal Modell ass e Réckfall an d'19. Jorhonnert. Dat gesi mer de Moment ganz däitlech an Däitschland, wou elo déi Lounofhängeg souguer hiert Krankegeld solle selwer bezuelen, dat heescht déi finanziell Risike vun hirer Krankheet, de Lounausfall, solle selwer finanzéieren, an dat mat Hëllef vun enger sou genannter Lénksregierung.

Mir sinn der Meenung, well all Wäert aus der Aarbecht kënnt, hunn déijéineg, déi schaffen, an hir Familljen och e Recht drop en Deel, an en Deel deen ëmmer méi

grouss gëtt, vu d'Liewenserwaardung, aus dem Produkt vun der Aarbecht erauszehuelen, fir en direkt der Sécurité sociale zouzeféieren an en do demokratesch am Interesse vun de Versécheren ze verwalten.

Eiser Meenung no ass déi systematesch Politik vun der Entlaaschung vum Kapital verheerend. Si huet zu engem däitleche Substanzverloscht vun de Revenue vun der Aarbecht par rapport zu deene vum Kapital gefouert, wéi d'Privatbeamtenkummer iwwregens an hiren Aweise regelméisseg feststellt a wéi et och aus de Statistiken ervirgeet. Esou eng Politik féiert iwwregens längerfristeg net zu méi Aarbechtsplazen, op jidde Fall net zu méi mënschewierdegen Aarbechtsplazen, well an Europa hält de Chômage jo bekanntlech net of.

Et muss erëm zu enger Ëmverdeelung an eng Géigerichtung kommen, och fir der gewuessener Produktivitéit vun der Aarbecht Rechnung ze trieden. Dofir triede mir an, fir eng ganz Rei vu Verbesserungen an der Sécurité sociale a géint Verschlechterungen. An dat kann nëmme solidaresch finanzéiert ginn. Fir et nëmmen e bësse polemesch ze soen, et geet eis net drëm fir méi Yachten a méi exklusiv Residenze fir eng Minoritéit ze bréngen, mä et geet eis drëm fir méi Gesondheet fir all Mënsch ze bréngen an e gläichen Zougank zu där Gesondheet.

Deen heite Projet, an domat wëll ech direkt ophalen, Här President, hält nëmme laang Versäumtes no, ouni wierklech demokratesch Kontroll a Matbestëmmung, mat der längerfristeger Gefor vun enger Endsolidariséierung, engem Auseanerbrieche vun enger eenheetlecher demokratescher Medezin. Well wie kontrolléiert dann d'Gestioun vun de Privatkliniken, déi hei jo gläichgestallt gi mat öffentleche Spideeler, wat d'Finanzéierung ugeet? D'Äntwert hu mer virdru geliwwert kritt. Och déi öffentlech Spideeler solle geschwënn der demokratescher Kontroll vum Parlament a vun der Regierung entzu ginn.

Ech wäert mech trotz alle Bedenken, déi ech hu bei där ganzer Entwécklung virun där mir hei stinn, nëmmen enthale bei deem heite Gesetz. Enthale firwat, oder virun allem net dogéint stëmmen, firwat? Well dat Gesetz hei eng längst iwwerfällg Investitioun am öffentleche Secteur bréngt, wou mer alleguerten d'accord si fir dat feststellen, déi dat fir d'Kannerklinik an d'Statsmaternité oder de Centre de radiothérapie ëmmerhin awer virgesäit. Dofir wäert ech mech bei deem heite Gesetz enthalen.

Ech soen lech merci.

M. le Président. - D'Wuert huet elo den Här Gesondheitsminister Carlo Wagner.

M. Carlo Wagner, Ministre de la Santé et de la Sécurité sociale. - Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech wëll fir d'éischt emol meng Satisfaktioun ausdrécken, dass, géif ech emol soen, breet duerch de Sall Unanimitéit herrscht iwwert d'Utilitéit vun deene Projeten, déi de Mëtteg zum Débat stoungen. An och wann herno eng Abstentioun wäert dobäi sinn, esou muss ech soe, datt mir trotzdeem eng écrasant Majoritéit fir déi heite Projeten, déi d'une importance extrême sinn, kréien.

Zweetens wëll ech awer och dem Rapporteur, dem honorablen Här Marco Schroell, félicitéiere fir dee formidable Rapport, deen hie gemaach huet. En huet bewisen, dass ee sech net mat Iwwerflächlech-zefridde gestallt huet, mä et war e ganz transparente Rapport, an ech mengen, méi objektiv kënnt en och net sinn. Dat erlaabt et mir

och fir net ze vill an d'Detailer vun deene fënnf verschiddene Projeten anzegoen.

Et ass och genuch hei ënnerstrach ginn, dass souguer wann all eenzele Projet selbstverständlech d'une importance capitale ass, et dann trotzdeem awer deen ass vun der Kannerklinik, deen doudsicher de Moment am allernéidegste war, vu dee grouse Retard, dee mer do accumuléiert haten, an effectivement, déi Installatiounen ware vétuste, an ech wëll wierklech net op déi Gespréicher vun de leschte Méint oder déi Evénementen vun de leschte Méint zrëckkommen. Mä och do, en attendant, konnte mer duerch e ganz flotten a moderne Container op alle Fall Iwwergangslösunge fanne fir déi nächst dräi, véier Joer, wat d'Bauzäit ass vun der Restauratioun vun der Kannerklinik, mä wéi gesot, en eminent wichtige Projet.

Et kënnt elo selbstverständlech esou schnell wéi méiglech an ech wäert op alle Fall nach virun der grousser Vakanz déi zweet Well vun der Loi de financement am Regierungsrat durchbréngen. Dat erlaabt lech och dee Moment, wann Der Loscht hut, schonn iwwert d'Sommerméint, Dir Härren an Dammen Deputéierten, vläicht e bëssen dorunner ze schaffen, wa mer wëlle ganz séier weiderkommen an där Saach.

(Interruptions diverses)

Wéi gesot, dat betrëfft souwuel d'Clinique François-Elisabeth, wéi och de St Louis zu Ettelbréck a selbstverständlech a virun allem och de Rehazenter, wou elo éinescht gesot ginn ass, dass e schonn iwwer 20 Joer am Gespräch wär, wou d'Projeten ëmmer nees changéiert gi sinn.

Enfin, ech ka vun deenen 20 Joer selbstverständlech net all Verantwortung iwwerhuelen. Ech sinn awer gäre bereet d'Verantwortung vun deene leschte véier Joer ze iwwerhuelen, an dass ech kee Rancunier sinn oder kee Fanatiker, Här Di Bartolomeo, dat beweist och de Fait, dass ech effectivement déi Reha-A.s.b.l an hirer éischter Kompositioun stoe gelooss hunn an och vollt Vertraue geschenkt hunn un de President vun där A.s.b.l., Ärem fréiere Virgänger als Buergermeeschter zu Diddeleng.

(Interruptions diverses)

Dat soll och emol eng Kéier ervirgetrach ginn, well et gëtt jo oft genuch gesot, an d'Leit mengen et wär de Ministère de la Santé, dee Bauhär wär.

Deem ass awer net esou. Bauhär beim Projet Rehazenter ass selbstverständlech d'Reha-A.s.b.l., mä wéi gesot, mir sinn an den Délaien, fir esou schnell wéi méiglech och do déi néideg Régularisatioun iwwert d'Loi de financement virzehuelen, esou zwar, dass et mir wierklech wäert e Pläséier sinn, fir no esou vill Joren endlech en Decbel op deen doten Eemer, wann ech et däerf esou nennen, ze setzen.

De Moment op alle Fall gëtt definitiv ugefaangen, nach viru Joresenn, mat den Terrassementsaarbechten, an zwar esou, dass dann och net déi nächst Regierung iwwerhaupt wäert kënnen an d'Versuchung komme fir eventuell nees eng Kéier eppes ze changéieren, well wann et der ILReS-Nofro géif esou goe bei deenen nächste Wahlen, da wär vläicht déi Partei do, déi schonn esou oft changéiert huet un deem dote Projet, an ech mengen, dat wëlle mer jo alleguerten net.

Et ass och hei vun der Zitha-Klinik geschwat ginn, d'Zitha-Klinik, déi enttäuscht ass, dass se net elo scho bei där zweeter Well dobäi ass. Dir Dammen an Dir Härren, et deet mer ganz Leed, mä et kann een nëmme Projete bréngen - an et ass éinescht vu verschiddene Riedner hei ervirgetrach ginn - déi fäerdeg sinn.

Den Avis vun der CPH vum 20. November vum leschte Joer seet och a senger ganzer Klorheet an Däitlechkeet, dass selbstverständlech eppes mat der Zitha-Klinik geschéie muss, an doriwwer schéngt jo Unanimitéit heibannen ze herrschen. Mä wann Der erlaabt, da géif ech awer trotzdeem zitëieren, dass se och seet: „La clinique Ste Thérèse ne fournit cependant pas, à l'appui de son avant-projet, d'analyses détaillées de ses activités, avec une projection réaliste sur l'avenir en phase avec un projet d'établissement précis et intégrant des synergies. Ainsi en comparaison avec les surfaces nettes par service d'autres projets hospitaliers, la CPH est d'avis que l'avant-projet doit être revu dans une approche plus réaliste des besoins“.

Dat ass d'Zitha de Moment amgaangen ze maachen, an esou wéi d'Zitha jo och seet, géif se dann déi revidéiert Pläng Enn Juli virleeën. Dat selbstverständlech ass ze spéit, fir an der zweeter Well vun de Projeten dobäi ze sinn. Et läit also weder um Minister nach un der CPH, wa mer do nach net méi wäit sinn. Ech wëll awer soen, dass et trotz allem net grad esou ass wéi wann d'Zitha näischt kritt hätt, well d'Zitha huet déi 800 Milliounen, wann ech de Chiffer richteg am Kapp hunn, déi an der Loi de financement waren, entre-temps komplett opgebraucht. Net méi spéit wéi Ufanks dëses Joers huet se och iwwer dräi Milliounen Euro genehmegt kritt fir Infrastrukturaaménagementen ze maachen, fir den IRM kënnen anzebauen, wou et elo am Abrëll, ech mengen zwee oder schonn dräi Joer ginn, dass ech dee genehmegt hunn, a wou se, wéi gesot, après coup komm sinn a gesot hunn si missten do awer och nach extra Aménagementen maachen.

Et ass och de Labo ugeschwat ginn. Wat de Labo ubelaangt, do mengen ech, huet d'Ministerin vun de Bâtiments publics viru 14 Deeg, dräi Wochen op eng Question parlementaire geäntwert, an zwar an deem Sënn, dass dee Projet fäerdeg ass, an dass se e wäert d'ici peu an der Regierungsrat bréngen.

Wat d'Médecine de l'environnement ubelaangt, do wësse mer, Här Huss, dass et net esou einfach ass e Konzept an deem ganzen Domän opzestellen, vu dass dat Neiland ass fir eis alleguerten, dass mer versichen och vum Ministère aus mat AKUT zesummeneschaffen, an dass ech och emol e Sondage gemaach hunn, fir ze gesi wéi eng Klinik hei zu Lëtzebuerg interesséiert wär, fir esou eng Clinique de l'environnement opzebauen. Do hu mer eng eenzeg Äntwert kritt, den HVEA zu Esch, esou dass ech och dovun ausginn, dass domat den HVEA wäert dee Projet kréien, dass en och dee Moment wäert relativ schnell e Konzept opgebaut hunn.

Et ass och hei geschwat gi vun Normen, déi effectivement am Spidolsgesetz virgesi sinn. Ech kann lech soen, dass dat Reglement wat de Service d'urgence ubelaangt praktesch fäerdeg ass, also och ganz geschwë kënnt, an datt wat aner Normen ubelaangt, déi och bis Enn dës Joers relativ wäit avancéiert sinn.

Den Här Di Bartolomeo huet d'Autorisatioun vun de Servicer ugeschwat, déi jo op den 1. Oktober solle fäerdeg sinn. Déi, déi an de Milieuen dra sinn, wann ech mech däerf esou ausdrécken, wëssen, dass all Spidol opgefuert ginn ass fir de 15. vun dësem Mount, dat heescht, dat wär fir gëschter, spéitstens hir Demande eraginn ze hunn. Dat ass net bei all Spidol bis elo geschitt. Do si verschiddener, déi Retard hunn, mä do wäerte mer och geschwënn déi néideg Donnéeë kréien, esou dass mer och do wäerten am Timing sinn.

E ganz interessante Punkt ass och deen, deen hei ugeschwat ginn ass, vun der Réduktioun vun de Better. Dir Dammen an Dir Härren,

Här President, zënter dass ech d'Responsabilitéit hunn, ass hei am Land nach keen eenzegt Bett ofgebaut ginn. Vu dass mer am Plan hospitalier gesot hunn, dass mer géifen am Objectif 2005 schaffen, dass mer awer flexibel wären, dass een am Joer 2005 - also nach eng Kéier - éischters emol misst d'Evolutioun vun der Populatioun no kucken, zweetens awer och kucke wat d'Besoine wären.

Ech muss och soen, dass dans l'état actuel des choses et mer schwéier schéngt fir déi Réductioun esou schnell virzehuelen, well mer de Moment nach ze vill eeler Leit an de Cliniquë leien hunn, well eis Plaze feelen an den CIPAen, an de Maisons de soins, a wann dat esou ass, dass do Plaze feelen, da wësst Dir, Här Di Bartolomeo, och wahrscheinlech firwat.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).- Firwat dann?

M. Carlo Wagner, Ministre de la Santé et de la Sécurité sociale.- Mä well net genuch Projeten ënnerwee waren, an dass eréischt eng ganz Rëtsch...

(Interruptions)

Do kënnst Der roueg d'Madame Jacobs froen. Dir wësst, dass regelméisseg CIPAen a Maisons de soins agewië ginn, an dass de Moment, wann ech de Chiffer richteg am Kapp hunn, 1.300 nei Better fir déi nächst Jore geplangt sinn. Dee Moment op alle Fall misste mer hei am Land bäi sinn, well esou wäit wéi ech weess hu mer Better genuch fir 7% hei zu Lëtzebuerg vun de Leit iwwer 65 Joer. Woumadder mer géifen elo schonn, kann ee soen, e Rekord hei an Europa opstellen.

Zum Schluss vläicht wéilt ech och nach agoen op d'ITM, déi och de Mëtteg hei wéi oft ernimmt ginn

ass, d'ITM, déi effectivement grouss Schwieregkeete gemaach huet, wou ech awer muss soen, zur Entlaaschtung vun der ITM, dass éischters emol déi Infrastructures hospitalières och Neiland ware fir d'ITM, well se absolut keng Erfahrungen haten. Erënnert lech, dat zweetlescht Spidol wat hei zu Lëtzebuerg gebaut ginn ass, den CHL, dat war Ufanks de 70er Joren. Dat lescht Spidol, dat war Déiferdeng, ech mengen 1984, dat heescht, och deene Leit huet et un Erfahrung an un Donnéeë gefeelt.

Et ass awer esou, dass éischters och do eng Restructuratioun virgeholl ginn ass, an zweetens et effectivement elo esou ass, dass mer fir déi meescht Situatiounen fest Normen hunn, esou dass et an Zukunft wäert méi einfach si fir déi Projeten, déi elo kommen, op alle Fall mat den Exigence vun der ITM.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ...

(Interruption)

Glift? Jo sécher, ech kann lech jo näischt refuséieren, Här Huss.

M. Jean Huss (DÉI GRÉNG).- Merci, Här Minister. Ech hat a menger Ried, an et waren och aner Riedner hei, déi dee Punkt ugeschwat hu vun der Gestiou an vum Statut vun de Spideeler, an Dir hutt an engem gewëssene Moment an enger Äntwert op eng Fro, déi ech lech de Mëtte gestallt hat, gesot, datt Der eventuell souguer géift gedenken de staatleche Vertrieder aus dem Escher Spidol souguer erauszehuelen. Elo geet et awer hei, bei deem wat mir hei maachen, wa mir hei ofstëmmen, ëm öffentlech Gelder an deelweis ëm Milliarde vun öffentleche Gelder, déi hei de Stat, déi lëtzebuergesch Steierzueler, den Träger, de Spideeler zur Verfügung stellen, ob dat elo öffentlecher sinn oder priva-

ter oder kommunaler, steet emol net zur Diskussioun.

Ass et dann awer net elementar, wann dat esou vill Sue sinn, déi zur Verfügung gestallt gi vun der öffentlecher Hand, datt de Stat a sämtleche Verwaltungsréit, wou et ëm esou grouss Zomme geet, misst vertriede ginn? An ass et jo och net sënnvoll, mir schwätze jo och vill vu Patienterechter, dass zum Beispill och Patientevertrieder missten an deene Verwaltungsréit vertruede sinn, eventuell och d'UCM, dat kann ee jo nach diskutéieren, mä op jidde Fall, de Stat an d'Patiente missten a mengen Aen an deene Verwaltungsréit vertruede sinn, fir eng gewësse Kontroll do auszeüben.

M. Carlo Wagner, Ministre de la Santé et de la Sécurité sociale.- Fir lech, Här Huss, weess ech ganz konkret dorobber ze äntwerthen. Ech hu jo net gesot mir géifen de Vertrieder am HVEA eraushuelen, ech hu just gesot, dass mer net drop hale fir, wéi soll ech soen, an deenen neie Statute vum fusionéierten Etablissement dobäi ze sinn, dass mer gesot hunn, dass mer ganz gären awer géifen als Observateur mat do schaffen.

Dat gesot awer sinn ech wierklech der Iwwerzeegung, dass et fir déi Statsvertrieder an deene Gremien heiandsdo ganz schwéier ass, besonnesch wa se herno dat entscheedend Glidd un der ganzer Kette sinn, mat deene Reprochen, wou se dann och nach an der Öffentlechkeet, ech wëll net soen duerch den Dreck gezu ginn, mä awer bal. Dat hunn déi Leit a mengen Aen och net verdéngt, an dat d'autant plus, dass a mengen Aen trotzdeem d'Décsiounen iwwert déi grouss Investissements financiers, wou de Stat matmécht, net an der Commission consultative oder an hirer Kommissioun do fa-

len, mä dass déi trotzdeem nach ëmmer beim Législateur leien. Dat heescht an anere Wieder, keng Kommissioun, och kee Conseil d'administration kann öffentlech Gelder dee Moment engagéieren. Dat ass nach ëmmer d'Virrecht vum Législateur.

Dat gesot wéilt ech alleguer deene Leit merci soen, déi de Projet de loi hei stëmmen, a fir deen, dee sech enthält, den Här Urbany, wäert ech och dat néidegt Verständnis versichen opzebréngen.

Merci.

Plusieurs voix.- Très bien.

M. le Président.- D'Diskussioun ass ofgeschloss a mir kommen zur Lecture vum Article unique vum Projet de loi 5073 a stëmmen driwwer of.

Lecture du texte du projet de loi (par M. Jean Spautz)

Den Article unique ass gelies an ugeholl.

Mir stëmmen also elo of iwwert de Projet de loi 5073.

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

Déi derfir si stëmmen mat Jo, déi dergéint si mat Neen oder si enthalen sech.

De Projet de loi ass ugeholl mat 58 Jo-Stëmmen an enger Abstentioun.

Ont voté oui: Mme Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mme Marie-Josée Frank, MM. Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Nico Loes, Paul-Henri Meyers (par M. Lucien Clement), Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer, Marcel Sauber, Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen (par M. Norbert Hau-

pert), Lucien Weiler (par M. Nico Loes) et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling, Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helming (par M. Jeannot Belling), Alexandre Krieps (par M. Emile Calmes), Claude Meisch, Mme Maggy Nagel (par M. Gusty Graas), MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell, John Schummer et Théo Stendebach;

MM. Jean Asselborn, Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err (par M. Jeannot Krecké), MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch (par M. Jean-Pierre Klein), MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart (par M. Alex Bodry) et Marc Zanussi (par Mme Mady Delvaux-Stehres);

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen (par M. Jacques-Yves Henckes), Fernand Greisen (par M. Aly Jaerling), Jacques-Yves Henckes, Aly Jaerling et Jean-Pierre Koepf;

MM. François Bausch (par M. Camille Gira), Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss et Mme Renée Wagener (par M. Jean Huss).

S'est abstenu: M. Serge Urbany.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Dir Dammen an Dir Hären, domadder wäre mer um Enn vun eiser Sitzung vun haut ukomm. Déi nächst Sitzung ass iwwermuer a fänkt um halwer dräi un.

D'Sitzung ass opgehuewen.

(Fin de la séance publique à 18.32 heures)

Ordre du jour

1. Ordre du jour
2. Communications
3. 5083 - Projet de loi sur l'affectation de l'excédent des recettes de l'exercice 2001
(Rapport de la Commission des Finances et du Budget - Discussion générale)
4. Dépôt d'un projet de loi
5. 5083 - Projet de loi sur l'affectation de l'excédent des recettes de l'exercice 2001 (suite)
(Discussion générale - suite)
6. 5122 - Projet de loi modifiant et complétant la loi modifiée du 12 février 1979 concernant la taxe sur la valeur ajoutée
(Rapport de la Commission des Finances et du Budget - Discussion générale - Lecture du texte du projet de loi - Vote et dispense du second vote constitutionnel)
7. 5083 - Projet de loi sur l'affectation de l'excédent des recettes de l'exercice 2001 (suite)
(Lecture du texte du projet de loi - Vote et dispense du second vote constitutionnel - Motion)
8. 4807 - Projet de loi portant modification de la loi du 2 septembre 1993 créant les conditions requises pour l'application
  1. de la loi modifiée du 17 juin 1970 concernant les pratiques commerciales restrictives
  2. du règlement n° 17 du Conseil de la Communauté européenne du 6 février 1962, pris en exécution des articles 85 et 86 du Traité de Rome
  3. du règlement (CEE) n° 4064/89 du 21 décembre 1989 relatif au contrôle des opérations de concentration entre entreprises

(Rapport de la Commission de l'Economie, de l'Energie, des Postes et des Transports - Discussion générale - Lecture du texte du projet de loi - Vote et dispense du second vote constitutionnel)

9. 4997 - Projet de loi portant approbation du Protocole portant modification de la loi uniforme Benelux sur les marques, signé à Bruxelles, le 11 décembre 2001

(Rapport de la Commission de l'Economie, de l'Energie, des Postes et des Transports - Discussion générale - Lecture du texte du projet de loi - Vote et dispense du second vote constitutionnel)

Au banc du Gouvernement se trouvent: MM. Luc Frieden et Henri Grethen, Ministres.

(Début de la séance publique à 14.35 heures)

M. le Président.- D'Sitzung ass op.

Den Här Clement freet schonn d'Wuert.

1. Ordre du jour

M. Lucien Clement (CSV).- Här President, ech géif d'Chamber am Numm vu menger Fraktioun bidden eng Modifikatioun vum Ordre du jour virzehuelen an de Projet de loi 5122 iwwert d'TVA als zweete Punkt op eis Dagesuerdung ze huelen.

M. le Président.- Ass d'Chamber domadder d'accord?

Plusieurs voix.- Jo.

M. le Président.- Et ass esou decidéiert.

2. Communications

Ech wollt der Chamber folgend Kommunikatiounen maachen:

1) En raison des travaux effectués au Palais d'Iéna, son siège à Paris, l'Assemblée de l'Union de l'Europe occidentale a tenu la première partie de sa 49e session ordinaire exceptionnellement au Palais de l'Europe à Strasbourg et ce du lundi 2 au mercredi 4 juin 2003.

Y ont assisté le Président de la délégation, M. Gusty Graas et MM. Marcel Glesener et Norbert Hauptert, respectivement membre effectif et suppléant. M. Emile Calmes et Mmes Lydie Err et Mady Delvaux-Stehres se sont fait excu-

ser en raison des séances publiques de la Chambre des Députés.

Les sujets traités ont été les suivants:

- La politique de sécurité d'une Europe élargie - réponse au rapport annuel du Conseil

- La politique de sécurité d'une Europe élargie - Contribution à la Convention

- La défense européenne et la puissance maritime

- L'objectif global de l'Union européenne et la Force de réaction de l'OTAN (NRF) - réponse au rapport annuel du Conseil

- Le suivi parlementaire de la PESD dans les parlements nationaux - débats et réponses aux questions parlementaires dans les pays de l'UEO

- Le développement d'une culture de sécurité et de défense dans le cadre de la PESD

- L'Europe et la nouvelle stratégie de sécurité nationale des Etats-Unis

- La stratégie de sécurité nationale des Etats-Unis et ses conséquences pour l'Europe de la défense

- La nouvelle architecture européenne de sécurité et de défense - priorités et lacunes

- L'avenir des industries aéronautiques européennes de défense - réponse au rapport annuel du Conseil

- Les activités spatiales européennes en matière de défense et